ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 11 сентябрь, 1974 йил чоршанба ✦ № 212 (15.992). Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТНИНГ БОШ МАЙДОНИ

Республикамиз пойтахти жамоли тобора кўркамлашиб бормоқда. Шаҳарнинг доҳий В. И. Ленин номи билан юритилувчи бош майдони ҳам ўзгача манзара касб этмоқда. Унинг атрофи осмонўпар кўркам бинолар катори хиёбон ва боғлар билан бурканяпти.

Майдондаги доҳий В. И. Лениннинг ҳайкали тағин ҳам баландроқ қилиб қурилмоқда. Салобатли кўриниш касб этаётган мазкур ҳайкал қаршисида яшил майдон барпо этилиб, фавворалар, сув пуркаб турадиган бўлади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Николай Томский билан тошкентлик архитектор Собир Одиловлар янги ҳайкал устида иш олиб боришди. Меҳнаткашларнинг улуғ доҳийси ҳамиша халқ билан бирга! Хайкалтарошларнинг янги ишларига ана шундай ғоя йўғрилган.

Шу кунларда доҳий ҳайкали тикланадиган жойда иш қизғин. Ҳайкалнинг пойдевори рангли гранит тошлар билан сайқалланмоқда. Унинг кўзга кўринарли ерида Ўзбекистон ССРнинг бронзадан ишланган герби ўрнатилади.

Доҳий ҳайкалини Ленинграддаги «Монумент—скульптура» бадиий қуймачилик заводининг қўли гул ишчилари ниҳоясига етказишди. Яқинда заводда В. И. Ленин ҳайкалини буюртмачиларга топширишга бағишланган тантана бўлди. Маросимда ҳозир бўлган В. И. Ленин номли майдоннинг қайта реконструкцияси бўйича катта инженери С. Прокофьев, Тошкентдаги тажриба-ҳайкалтарошлик асарлари комбинатининг директори К. Ткаченколар ленинградликларга миннатдорчилик билдирдилар. В. И. Лениннинг 12 метрли бронза ҳайкали республикамиз пойтахтига «Антей» ва «АН-12» ҳаво лайнерларида келтирилди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 50 йиллик юбилейи тантанали нишонланадиган кунларда очиладиган доҳий ҳайкалининг монтаж ишлари бошлаб юборилди.

О. АПУХТИН,
жамоатчи мухбиримиз.

КАРВОНЛАР ОҚИМИ

Деҳқонларимиз учун энг масъулиятли давр бошланди. Йил бўйи қилинган ишларнинг қанчалик самара келтириши кўп жиҳатдан шу кеча-кундуздаги меҳнатга боғлиқ. Фарғона области пахтакорлари буни жуда яхши ҳис этиб, йиғим-теримдек муҳим ва масъулиятли, ғайрат ва фидокорлик талаб қиладиган ишга пухта ҳозирлик билан киришдилар. Ўзбекистон Компартияси ва республикамизнинг 50 йиллик олтин тўйига 600 минг тонналик «оқ олтин» армуғон этиш фарғоналикларнинг шиори бўлиб қолган.

Областимиздаги қатор районларда йиғим-терим барвақт бошланиб, суръат кун сайин ошмоқда. Дастлабки кунлардаёқ хирмонларга уйилган ҳосил салмоғи терим суръатини кун сайин кучайтириш имкони борлигини яққол кўрсатиб турибди. Областнинг карвонбоши — Киров райони бу йил ҳам ташаббусни қўлга олиб, йиғим-теримда пешқадамлик қилишга интилмоқда. Бу йил ҳар гектар ердан 35,5 центнердан хирмон кўтариб, давлатга жами 68 минг тонна пахта топширишга бел боғлаган район меҳнаткашларининг ғайратлари ҳар йилгидан ҳам зўр. Райондагина эмас, областда ҳам машъал ҳисобланган, гектаридан 40 центнер учун курашаётган «Искра», «Москва» колхозлари деҳқонлари хирмонларга дастлабки тонналарни уймоқдалар.

Қува райони миришкор деҳқонлари ҳам юбилей йилида жонажон Ватанга 55 минг тонна қимматбаҳо хом ашё етказиб берамиз, деб қатъий сўз берганлар. Райондаги Охунбобоев, «Социализм», Калинин, Димитров, «Правда», Киров номли колхозларда терим суръати кун сайин ошиб «оқ олтин» карвонлари тайёрлов пунктларига узлуксиз оқиб турибди. Тошлоқ райони пахтакорлари ҳам ўз қўшниларидан ортда қолмасликка интилиб, суръатга қанот боғламоқдалар.

Бундан икки-уч йил муқаддам Фарғонада яхши ташаббус — 40 центнерчилик ҳаракати қулоч ёзганди. Бу ҳаракат эндиликда оммавий тус олди, десак, муболаға бўлмас. Эндиликда эса 45-50 центнерчилар майдонга чиқаётгани айниқса, қувончли ҳолдир. Уддабурон ва тадбиркор деҳқон, Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз раиси ўртоқ М. Деҳқонов раҳбарлик қилаётган хўжалик меҳнат аҳлининг азму қарори янада улкан: гектаридан 45 центнердан хирмон кўтариш. Далалардаги ҳосилнинг чўғи шубҳасиз, уларнинг ўз сўзлари устидан чиқа олишларини кўрсатиб турибди.

Ҳозирги пайтда пахта йиғим-теримини машиналар иштирокисиз тасаввур этиб бўлмайди. Бу йил ҳам пахта теримида машиналар хизматидан янада самарали фойдаланилади. Утган йили область пахта далаларида 1900 терим агрегати ишлаган бўлса, бу йил эгатларга 2013 «зангори кема» киради. Область бўйича 300 минг тонна пахтани машиналар бункеридан тўкиш дала гвардиячиларимизнинг аҳди-паймони. 133 минг гектардаги ҳосил фақат машиналар кучи билан йиғиштириб олинади. Ҳар бир терим агрегати учун иккитадан механик-ҳайдовчи тайёрланган.

Областимизда уддабурон, ишнинг кўзини биладиган тажрибали механик-ҳайдовчилар сафи кенгайиб бораётир. Киров районидан В. Туропов, бувайдалик И. Қаюмов, Ленинград районидаги М. Фармонова, тошлоқлик Н. Маликов ва бошқа қатор дала гвардиячилари 500 тоннадан 600 тоннагача пахта териш мажбуриятини олишиб, машиналарни пайкалларга олиб киришга тахт-тайёр туришибди.

Йиғим-теримни муваффақиятли ўтказиш, тиғиз ва масъулиятли кунларда бирор дақиқани ҳам бекор кетказмаслик, терим кампанияси учун зарур бўлган ёрдамчи воситаларни ҳам барвақт тахт қилиб қўйдик. Чунончи, хўжаликларга қарийб 400 минг дона этак, 227 минг қоп-шолчалар етказиб берилди. 2711 хирмон, 2 миллион 821 минг квадрат метр асфальт майдонлар барпо этилди. Шунингдек пахтани ёғин-сочиндан сақлаш ниятида далалардаги 2169 шийпон ва айвонлар ремонт қилинди, янгилари қурилди. Қарийб 3000 қўл тарози ва 2 мингдан зиёд ер тарози далаларга чиқарилди. 6,5 минг прицеп пахта ташишга сафарбар этилди. 1300 дан кўпроқ кўрак чувиш, 583 кўрак териш агрегатлари ва бошқа хил юзлаб механизмлар тахт қилиб қўйилди.

Куни кеча областнинг турли районларида кўчаларни тўлдирган қизил карвонлар карнай-сурнайлар садолари остида қабул пунктлари томон ўтган эди. Бугун эса, заводлар, пахта пунктлари, томон «оқ олтин» карвонлари оқаяпти. Бу, фарғоналиклар бунёд этган юбилей ҳосилининг дебочалари. «Оқ олтин» карвонлари одими кундан-кунга тезлашаверади.

И. ҚОДИРОВ,
Фарғона область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

✦ КУНЛИК ТЕРИМ ГРАФИГИНИ ТЎЛА ВА ОШИРИБ БАЖАРИШГА ЭРИШИНГ. УРУҒЛИК ПАХТАНИ ТОЗА ТЕРИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИНГ. ТЕРИЛГАН ПАХТАНИ ПЕШМА-ПЕШ ХИРМОНГА ТОПШИРИНГ.

✦ МЕХАНИК ҲАЙДОВЧИЛАР! ТЕРИМ СУРЪАТИГА ҚАНОТ БАХШ ЭТИНГ, МАШИНАЛАР ИШ УНУМИНИ ҲАР СОАТ, ҲАР ДАҚИҚАДА ОШИРИНГ, ЮКСАК ИШ УНУМИГА ЭРИШИНГ.

✦ ТЕЛЕЖКАЧИЛАР! ТЕРИМЧИЛАР ВА МЕХАНИК ҲАЙДОВЧИЛАР ТЕРГАН ПАХТАНИ ТЕЗКОРЛИК БИЛАН ЗАВОДЛАР, ТАЙЁРЛОВ ПУНКТЛАРИГА ЕТКАЗИБ БЕРИНГ. ПАХТАНИНГ ХИРМОН ЖОЙЛАРДА ТЎПЛАНИБ ҚОЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ.

✦ ҲАММА КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАРДА ТЕРИМНИ БУТУН ЧОРАЛАР БИЛАН АВЖ ОЛДИРИНГ, ИШГА ЯРОҚЛИ КИШИЛАРНИНГ ҲАММАСИ ТЕРИМДА АКТИВ ҚАТНАШСИН, БЕЛГИЛАНГАН НОРМАНИ ОШИРИБ БАЖАРСИН!

Тошкент область Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози аъзолари бу йил давлатга 5800 тонна пахта етказиб беришга аҳд қилганлар. Колхозда пахта йиғим-терими суръати кун сайин кучайиб бормоқда. Хўжаликнинг илғор теримчилари (юқорида) Муҳтарам Шоҳимова ва Зулайхо Ҳабибовалар кунига 100-150 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар.

А. Тўраев фотолари.

Расмий ахборот

Л. И. БРЕЖНЕВ Э. КАРДЕЛНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президиумининг аъзоси ўртоқ Э. Карделни 10 сентябрда Кремлда қабул қилди. У Совет Иттифоқида дам олаётган эди.

Самимий, ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбат чоғида КПСС билан Югославия Коммунистлар, Союзи, Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасида ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари, шунингдек баъзи, актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Суҳбат чоғида КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси ўртоқ К. В. Русаков, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг СССРдаги элчиси ўртоқ К. М. Пешич иштирок этдилар.

Л. И. БРЕЖНЕВ С. СИНГХНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Совет Иттифоқида расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон ташқи ишлар министри Сваран Сингхни 10 сентябрда қабул қилди.

Ҳиндистон ташқи ишлар министри Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлашга совет раҳбарлари қўшган ҳиссани Ҳиндистон ҳукумати ғоят қадрлайди, деди. Ҳиндистон ҳукуматининг Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ташқи сиёсат йўлини амалга ошираётганлиги тўғрисида Л. И. Брежневга ахборот бериб, социал ва иқтисодий тараққиёт соҳасида Ҳиндистон олдида турган проблемалар ҳақида ҳам гапириб берди. С. Сингх Москвада ўзига кўрсатилган меҳмондўстлик учун астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи Ҳиндистоннинг Осиёда ва бутун дунёда вазиятни соғломлаштиришга қаратилган сиёсатини қатъий ва изчиллик билан қўллаб-қувватлаяжагини айтди, И. Ганди бошчилик қилаётган Ҳиндистон халқига ва ҳукуматига ўз мамлакатини тинчлик ва тараққиёт йўлида бундан буён ҳам ривожлантиришда муваффақиятлар тилади.

Суҳбатда СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси В. Ф. Мальцев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. Ш. Шелванкар ва Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлиги Шарқий Европа мамлакатлари бўлими мудири П. Жейн иштирок этдилар.

Н. В. ПОДГОРНИЙ СУҲБАТИ

СОФИЯ, 10 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Миср Араб Республикаси Бош министрининг биринчи ўринбосари Абдил Азиз Хиғозий ва Араб Социалистик Иттифоқи Марказий Комитетининг биринчи секретари Муҳаммад Ҳафиз Ғанем билан бу ерда учрашди.

Суҳбат чоғида Совет—Миср муносабатларини ривожлантириш масалалари, шунингдек Яқин Шарқдаги можарони бартараф қилиш билан боғлиқ бўлган проблемалар муҳокама қилинди.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

СОФИЯ, 10 сентябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашининг раиси Т. Живков билан учрашди.

Дўстона суҳбат чоғида КПСС билан БКП, СССР билан БХР ўртасидаги қардошларча ҳамкорликни янада кенгайтириш ва кучайтириш масалалари, шунингдек халқаро аҳволнинг актуал проблемалари муҳокама қилинди.

Суҳбат тўла якдиллик руҳида, дўстлик ва сидқидиллик вазиятида ўтди.

СОВЕТ ПАРТИЯ-ДАВЛАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

СОФИЯ, 10 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигидаги совет партия-давлат делегацияси бугун Болгария пойтахтидан Ватанига жўнаб кетди. Болгарияда социалистик революциянинг 30 йиллигига бағишланган тантаналарда иштирок этган делегация составида Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси А. П. Ляшко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР мудофаа министрининг ўринбосари армия генерали Н. В. Огарков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССРнинг Болгария Халқ Республикасидаги элчиси В. Н. Базовский бор.

СССР ва БХР Давлат байроқлари билан безатилган аэродромда делегацияни БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг раиси Т. Живков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг раиси С. Тодоров, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, БКП Марказий Комитети секретарлари ва секретариатининг аъзолари, Болгария Халқ Республикасининг бошқа партия ва давлат арбоблари, жамоатчилик намояндалари кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг БХРдаги элчиси В. Н. Базовский ва БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев бор эди.

СССР ва БХР давлат гимнлари ижро этилди. Н В. Подгорний ва Т. Живков ўртоқлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни аэропортда Софиянинг кўпдан-кўп аҳолиси қизғин табриклади.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

10 сентябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига меҳнатда муваффақиятларга эришган ва беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш, Ўзбекистон ССРнинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақада ўрнак кўрсатган республиканинг илғор қурувчилари, халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг ходимлари, фан ва маданият арбоблари келдилар. Уларга тантанали вазиятда юксак мукофотлар — Ўзбекистон ССРнинг фахрий унвонлари берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар ва кўкракка тақиладиган тегишли нишонлар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Мукофотларни топширган Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин ўрнак кўрсатган ходимларни самимий табриклади, уларга сиҳат-саломатлик, меҳнатда янги-янги муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

5 000 000 ТОННА УЧУН!

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Андижон	1,82	11,16
Сурхондарё	1,58	10,94
Қашқадарё	1,64	10,65
Фарғона	1,38	5,54
Бухоро	0,94	5,26
Наманган	0,62	2,48
Жиззах	0,17	0,93
Хоразм	0,31	0,73
Сирдарё	0,15	0,64
Тошкент	0,21	0,54
ҚҚ АССР	0,42	0,45
Самарқанд	—	—
Республика бўйича:	0,84	4,52

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Республика областларида дефолиациянинг бориши тўғрисида шу йил 10 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда дефолиация қилинган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — мавсум бошидан буён (гектар ҳисобида); тўртинчи стун — планнинг бажарилиш процентн.

Тошкент	16452	89873	79,5
ҚҚ АССР	8643	50159	45,6
Жиззах	12050	50700	44,1
Сирдарё	9100	36695	31,1
Сурхондарё	4289	30393	30,4
Наманган	2349	9843	9,2
Хоразм	2526	5974	8,9
Андижон	2094	4255	3,5
Қашқадарё	809	3307	3,5
Бухоро	1573	3461	3,1
Самарқанд	2206	4156	3,0
Фарғона	—	—	—
Республика бўйича:	62091	288816	21,9

ДОН—ДАВЛАТГА

Республика областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган дон (тонна ҳисобида); учинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

Бухоро	19909	104,8
Қашқадарё	56606	70,8
Самарқанд	42201	70,3
Андижон	21022	67,8
Фарғона	14736	58,9
Тошкент	32365	45,6
Сурхондарё	17206	43,0
Жиззах	37890	39,9
Наманган	12074	34,5
Сирдарё	11646	27,7
ҚҚ АССР	—	—
Хоразм	—	—
Республика бўйича:	265655	42,5

ВАЪДАГА ВАФО

РОСТОВ ҚОМБАЙНЧИЛАРИНИНГ ЖУДА КАТТА МЕҲНАТ ЖАСОРАТИ

Ростов областидаги «Московский» совхозининг комбайнчи Н. В. Бочкарев бошчилик қилаётган ўрим-йиғим звеноси коллективининг жуда катта меҳнат шижоати тўғрисидаги хабар шу йилги ўрим-йиғим бошланган пайтда бутун мамлакатга ёйилди.

Партия ва ҳукумат механизаторларнинг бу қаҳрамонона жасоратини муносиб баҳоладилар: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев звено коллективига самимий қутловлар йўллади, комбайнчи Н. В. Бочкаревга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди, звенонинг барча аъзолари давлатнинг юксак мукофотларига сазовор бўлдилар.

Леонид Ильичнинг оталарча табригидан ва Ватаннинг юксак мукофотидан илҳомланган звено коллективи ўзлари эришган рекордни ишдаги кундалик нормага айлантиришга қарор қилди, шу йил ўрим-йиғимда «Колос» маркали тўрт комбайн билан камида 100 минг центнер ғаллани юқори сифатли ўриб-йиғиб олиб янчиш ёки қарийб тўрт мавсум нормасини бажариш мажбуриятини олди.

Звено коллективи сентябрь ойининг бошида КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев номига рапорт йўллаб, ўрим-йиғим қаҳрамонлари ўз бурчларини адо этганликларини баланд руҳ билан қуйидагича маълум қилди:

«Олган мажбуриятни бажарганлигимизни 100 минг центнердан ортиқ бошоқли дон, дуккакли дон ва тариқ янчганлигимизни ёки ҳар бир комбайн билан ўрта ҳисобда 25 минг центнердан дон янчганлигимизни Сизга хурсандчилик билан маълум қиламиз. Лекин бу марра ҳам звено учун чегара эмас.

Совхозимиз меҳнатчилари қўлга киритган муваффақиятларни кўпайтириш мақсадида келгуси йил ҳосили учун мустаҳкам замин яратмоқдалар, беш йилликнинг якунловчи йили бўлган 1975 йилда гектар бошига 200 пуддан дон йиғиштириб олиш учун мусобақалашмоқдалар, кўпроқ юқори сифатли ем-хашак тайёрлашга ва 1974—1975 йилларда жамоат чорвачилиги қишлови даврида чорва маҳсулдорлигини оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Азиз Леонид Ильич, Сизга сиҳат-саломатлик, совет халқи ва жонажон Ватанимиз бахт-саодати йўлида, жаҳонда тинчлик бўлиши учун узоқ йиллар мобайнида самарали ишлашингизни тилаймиз.

Ўрим-йиғим звеноси коллективининг топшириғига мувофиқ:

Н. БОЧКАРЕВ,
И. АФОНИЧЕВ,
В. КИСЕЛЕВ,
Н. НОВИКОВ».

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ПАХТА ШТАБИ

Республикамизда орзиқиб кутилган дамлар келди, ҳамма областларда пахта йиғим-терими ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Шеробод, Гагарин, Яккабоғ, Ғузор, Қарши, Ульянов, Олот, Ромитан ва бошқа районларнинг пахтакорлари кунлик суръатга қанот бахш этмоқдалар.

Бу йил пахта терими ўтган йилдагидан анча олдин бошланди. теримчиларимиз зўр ғайрат билан этак боғлаб пахтазорларга кирди, «зангори кема»лар ҳар қачонгидан олдинроқ пахтазорларда суза бошлади. Ҳар соат, ҳар дақиқада юбилей йили хирмонига қут-барака киритилмоқда. Яқин кунларда унумдор пахта далаларида 30 мингга яқин терим машиналари ишлай бошлайди. Шу кунларда дефолиация қизғин давом эттирилмоқда.

Бу йил пахтакор деҳқонларимиз астойдил меҳнат қилиб, баҳорги табиат инжиқликлари, ёз ойларидаги сув танқисликларини мардонавор енгдилар, ҳамма майдонларда юқори ҳосил етиштирдилар. Эндиги бош вазифа йиғим-теримни ҳар қачонгидан ҳам уюшқоқлик билан ўтказиш, она-Ватан омборларига 5 миллион тонна пахта тўкишдан иборат. Бу — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 50 йиллик юбилейига муносиб тўёнамиз бўлади. Улкан ва шарафли вазифани адо этмоқ учун қалбида виждони, билагида кучи бор ҳар бир киши — хотин-эркак, кекса — ёш, ўсмир теримда актив қатнашмоғи, умумхалқ ишига ўз ҳиссасини қўшмоғи керак. Ҳаммамизни пахтазорлар чорламоқда.

«Совет Ўзбекистони» газетаси ҳар йилги анъанага амал қилиб, пахта йиғим-терими ҳақидаги материалларни газета саҳифаларида оператив тарзда ёритиш мақсадида редакция ҳузурида пахта штаби ташкил этди. Штабнинг телефонлари эмблемада кўрсатилган.

ПАХТА ШТАБИГА: йиллик пахта тайёрлаш планларини муддатидан илгари бажарган бригадалар, бўлимлар, колхозлар ва совхозлар ҳақида, мавсум топшириғини муваффақиятли адо этган механик-ҳайдовчилар, пахтазорларда жавлон ураётган теримчилар, «оқ олтин»ни зудлик билан тайёрлов пунктлари ва заводларга элтиб бераётган тележкачилар, шофёрларнинг кунлик меҳнат зафарлари, беш кунлик, ўн кунлик иш якунлари ҳақида мақолалар, ахборотлар юбориш мумкин.

Бу йил уруғлик пахта тайёрлаш, маҳсулот сортининг юқори бўлишига алоҳида аҳамият берилади, уруғлик пахта териб олинган пайкалларга терим машиналари солинади, пахта нобудгарчилигига қарши қаттиқ ва мунтазам кураш олиб борилади. Механик ҳайдовчиларга техника ёрдами кўрсатиш кучайтирилади. Социалистик мусобақа шартларининг бажарилиши текшириб борилиб, якуни эълон қилиб турилади, илғорларга байроқлар берилади, улар рағбатлантирилади.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1974 йилги пахта ҳосилини йиғиб-териб олишни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказишга қаратилган қарорини бажариш борасида яна бир қатор тадбирлар амалга оширадилар. Дала меҳнатчиларига савдо, медицина, маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланади. Пахта штаби ана шу муҳим темаларда мақолалар, репортажлар, лавҳалар кутади.

Пахта штаби штатсиз мухбирлар, жамоат ташкилотлари вакиллари, барча қаламкашлардан пахта йиғим-теримида йўл қўйилган камчиликлар ва нуқсонларни фош этувчи танқидий материаллар, ташвишли сигналлар, кичик фельетонлар юбориб туришларини сўрайди. Ижобий ва танқидий материаллар ёзишда факт ва рақамлар, номи тилга олинаётган одамларнинг исми ва фамилияси, иш жойи, хизмат лавозими аниқ кўрсатилишига эътибор беришни илтимос қилади.

Оператив материаллар телеграмма тарзида ҳам юборилиши мумкин.

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари раҳбарлари, барча қаламкашлардан пахта штабига республика характерига эга бўлган материалларни кўпроқ юбориб туришларини илтимос қилади.

«Совет Ўзбекистони» газетаси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасида илғор механизаторлар 18-кўчма колонна коллективи республика ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейига шонли совға тайёрлади. Механизаторлар барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича беш йиллик планни бажардилар. Улар [illegible] чоғида 10 миллион 220 минг сўмлик иш бажардилар, планда эса 8 миллион 800 минг сўмлик иш кўзда тутилганди. Қорақалпоғистон хўжаликларига деҳқончилик қилиш учун мелиорация жиҳатдан тайёрланган 1980 гектар янги ер топширилган.

Механизациялашган кўчма колонна коллективи беш йиллик охиригача яна 3 миллион сўмлик иш бажариб, хўжаликларга деҳқончилик қилиш учун пландан ташқари 1000 гектар ер топширишни ваъда қилди.

Суратда: Тошкент яқинидаги газ тақсимлаш станциясининг илғор навбатчи оператори Нурия Мусаева. У станция коллективининг Тошкент шаҳри ва областдаги шаҳарларни «зангори олов» билан муттасил таъминлаб туриш соҳасидаги муваффақиятларига муносиб ҳисса қўшяпти.

И. Глауберзон фотоси.

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

СОЦИАЛИСТИК Ўзбекистоннинг ташқи дунё билан иқтисодий алоқалари ярим асрдан ошиқроқ тарихга эга. Ана шу ёрқин тарихнинг биринчи саҳифасини 1921 йилда «Известия ТуркЦИКА»нинг май сонларидан бирида босилган кичик хабар очган эди. «Главтекстилдан олинган маълумотларга кўра, — дейилади шу хабарда, — туркистонлик деҳқонлар учун Стокгольмда кетмонлар тайёрлаш буюртма қилинган»...

Орадан ўн йил ўтди. «Қизил Ўзбекистон» газетасининг 1932 йил 19 август сонида шундай сатрлар пайдо бўлди:

«Пахта инвентарлари заводи («Ташсельмаш») чет элга сотиш учун омочларга пўлат тишлар, отга қўшиладиган сеялкалар ва қўл жинлари тайёрлади, деган хабар қарсаклар билан кутиб олинди... Бу совет экспорти учун биринчи саноат маҳсулотидир. Шундан кейин эҳтимол, бошқа маҳсулотлар тайёрланар».

Социалистик воқелик бу башоратни тасдиқлади. Революцияга қадар оддий михни ҳам чет элдан олиб келган республика эндиликда четга қарийб 250 хил маҳсулот, шу жумладан 120 хил саноат маҳсулоти чиқармоқда. Агар 1948 йилда Ўзбекистоннинг 36 саноат корхонаси маҳсулоти экспорт қилинган бўлса, 1970 йилда ўз маҳсулотини экспорт қилаётган корхоналар сони 200 тага етди. Экспорт географияси ҳам йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Агар 1958 йилда республикамиз ўз маҳсулотини 32 мамлакатга чиқарган бўлса, ҳозир 80 га яқин мамлакатга экспорт қилаётир.

Ўзбекистон ССРнинг ташқи иқтисодий алоқалари СССР ташқи савдоси билан узвий боғлиқдир. Бу алоқалар бутун мамлакат бўйича тузилган экспорт-импорт плани асосида ўрнатилиб, ташқи савдо давлат монополияси ленинча принципларида ўз аксини топмоқда.

Мамлакатимизнинг ҳамма районларида индустриянинг жадал ривожланиши ҳар бир иттифоқдош республиканинг экспорт учун хилма-хил саноат маҳсулоти тайёрлашини тақозо этади. Ана шу прогрессив анъаналар Совет Ўзбекистони экспорт маҳсулоти структурасида ҳам ўз аксини топмоқда. Қишлоқ хўжалик хом ашёси экспорт қилишнинг ўсиши билан бир қаторда, саноат маҳсулоти экспорт қилиш суръати ҳам жадал ошиб бормоқда. Масалан, 1958 йилдан 1970 йилгача республикадан четга мол чиқариш қарийб уч баробар ўсган бўлса, шу давр ичида саноат маҳсулоти экспорт қилиш 13 мартадан зиёдроқ кўпайди.

* * *

Ўзбекистондан экспорт қилинаётган саноат маҳсулотлари йилдан-йилга кўпайиб, ранг-баранг бўлиб боряпти. «Ташсельмаш» заводи яқинда кўп қаторли янги «14 ХВ-2,4» ва «ХН-3,6» пахта териш машиналарини экспортга чиқара бошлади. «17 ХВ-1,8» машинаси асосида вужудга келган бу машина 1966 йилда халқаро кўргазмада олтин медаль билан, унинг яратувчилари Павел Глазатов, Жавод Кўчиев, Валентин Тюпко, Турсуной Охунова ва бошқалар Ленин мукофоти билан тақдирландилар. «Ўзбекистон» пахта териш машинаси техникавий-иқтисодий ва ишлаш сифати жиҳатидан жаҳонда энг яхши агрегат деб тан олинмоқда. «Узбектекстильмаш» бирлашмасининг тўқимачилик машиналари махсус конструкторлик бюроси кичик габаритли йигирув машинаси «П-66-5МЗ»ни яратди. Бу машина жаҳоннинг кўпгина тўқимачилик корхоналарида кенг қўлланилмоқда. Қўқон «Электромаш» заводининг совуқ пайвандлаш ускуналари Англия, Аргентина, Австрия, Бельгия, Болгария, Венгрия, ГДР, Дания, Ҳиндистон, Швеция, Италия, Куба, Монголия, Румыния, Финляндия, Франция, Чехословакия ва Япония савдо фирмаларига яхши таниш.

Сўнгги пайтларгача Ўзбекистон трактор-йиғув (ҳозирги «Агрегат») заводи Владимирдан олина-

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

•

ётган ғилдиракли ҳайдов тракторини пахтачиликда ишлатишга мослаштириш билан шуғулланарди. 1970 йилда қайта реконструкция қилинган Тошкент трактор заводи дарвозасидан 50 от кучига эга бўлган 16720 та «Т28Х4» трактори чиқди. Бу трактор Болгария, Куба, Югославия, Греция, Жазоир, Судан, Ироқ ва Сурия пахтакорлари томонидан юксак баҳоланди.

Ўзбекистон экспорт моллари турларининг кўпайиши бевосита республика саноатида янги маҳсулотлар тайёрлашни ўзлаштириш билан боғлиқдир. Бунга эса республика саноатида ва халқ хўжалигида техника тараққиёти туфайли эришилмоқда. Биргина ўтган беш йиллик давомида Тошкент саноат корхоналарининг конструкторлари ва ишчилари томонидан 950 та янги машина ва ускуналарнинг намуналари яратилди ҳамда 1500 хил маҳсулот ўзлаштирилди. Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда тайёрланган маҳсулотлардан «Узбектекстильмаш» бирлашмасининг «ПК-100М» ва «ПК-100-42» йигирув машиналари, Тошкент трактор заводининг «Т28Х4» трактори, «Андижанирмаш»нинг «Д-719» ва «Д-716» тракторлари, «Ташсельмаш»нинг машиналари, Тошкентдаги «Компрессор» ва экскаватор заводларининг маҳсулотлари жаҳон бозорида манзур бўлмоқда. «Узбекхиммаш», Чирчиқдаги трансформатор заводи, Қўқондаги «Электромаш», Самарқанддаги «Кинап», «Ташкенткабель» заводлари маҳсулотлари, Ўзбекистонда тайёрланаётган дори-дармонларга талаб айниқса катта.

* * *

Республикада замонавий саноат ва фан-техника потенциалининг вужудга келиши Ўзбекистонга индустриал тараққий этган кўпгина мамлакатлар билан ҳамкорлик қилиш, фан-техника ютуқларини айирбошлаш имконини бермоқда. Ўзбекистон кашфиётлари ва ихтиролари учун чет эл фирмаларига патент ва лицензияларнинг сотилиши бунинг ёрқин далилидир. Бу ишлар Бутуниттифоқ «Лицензинторг» бирлашмаси орқали амалга оширилмоқда.

* * *

Тўққизинчи беш йилликда экспорт молларини кўпайтиришга янги истиқболлар очилди. Бундай маҳсулотлар кўпайтирилиши билан бир қаторда уларнинг структураси яхшиланмоқда. КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ, Ўрта Осиё — Марказ қитъалараро газ қувурининг учинчи ва тўртинчи навбати қуриб битказилиши керак. Бу қувур орқали Қорақум газ дарёси Украинага, ундан кейин чет элга — Чехословакия, Венгрия, Польша, ГДР, Болгария, Финляндия, Италия, Франция ва ГФРга оқа бошлайди.

Яқин келажакда табиий газ етказиб бериш Совет Ўзбекистони экспортининг муҳим моддаларидан бири бўлиб қолади.

Ўзбекистон Ленинградда ҳар йили ўтказиб туриладиган халқаро мўйна аукционининг доимий қатнашчиси. АҚШ, Англия, Франция, ГДР, Италия ва Швейцария, шунингдек Венгрия, ГФР, Югославия ва бошқа мамлакатлар савдо ташкилотларининг вакиллари Бухоро ва Хоразм қоракўлини, Ангрен норкаси мўйнасини, Қорақалпоғистон чернобуркаси ва ондатраси мўйналарини жон-жон деб сотиб олишмоқда. Биргина 1972 йилда Ўзбекистон қоракўлини жаҳоннинг 22 мамлакати сотиб олди.

Совет Ўзбекистони экспортининг асосий қисмини пахта ташкил этади. Бир вақтлар Совет Иттифоқи АҚШ, Миср, Ҳиндистондан пахта харид қиларди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Иттифоқимизда пахта базасини вужудга келтириш учун катта тадбирлар белгилаб, оталарча ғамхўрлик қилдилар. Натижада 1931 йилдаёқ мамлакатимиз пахта билан ўзини тўла таъминлайдиган бўлди. Ҳозир эса СССР четга энг кўп пахта сотувчи мамлакатга айланди. Республикамиз бу муҳим қишлоқ хўжалик хом ашёсини экспорт қилишда жаҳонда етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Туркия, Покистон, Ҳиндистон ва Эрон сингари пахта етиштирувчи давлатларни қўшиб ҳисоблаганда ҳам Ўзбекистончалик пахта экспорт қилолмайдилар. Ўзбек пахтакорларининг олтин қўллари билан етиштирилган «оқ олтин» бугунги кунда социалистик лагерь мамлакатларидан ташқари Англия, Канада, Франция, Италия, ГФР, Бельгия, Финляндия, Япония сингари йигирмадан ортиқ мамлакатга юборилмоқда.

Ўзбекистон социалистик мамлакатларга пахта толаси, пахта тозалаш заводлари учун ускуналар, пахта териш ва тўқув машиналари, компрессорлар, экскаваторлар ва бошқа турли-туман маҳсулотларни етказиб бермоқда. Бугунги кунда Жазоир, Сурия, Туркия, Эрон ва Ироқ далаларида 9 мингдан зиёд Ўзбекистон дизеллари, 4000 га яқин насос, 531 трактор ва бошқа қишлоқ хўжалиги машиналари ишлаётир. Республикамиз бу мамлакатларнинг енгил саноатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқда. Бундай мисолларни истаганча келтираверишмумкин. Лекин юқоридаги мисолларнинг ўзиёқ Ўзбекистон 50 йил ичида қанчалик ривожланганини кўрсатиб турибди. Ўзбек халқи бундай ютуқларга совет халқларининг қардош оиласида, КПСС ва Ўзбекистон Компартияси раҳбарлигида эришди.

М. АГАФОНОВ,
«Внешторгиздат» Ўрта Осиё бўлимининг бош редактори.

Д. ЧЕКУРОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Бош таъминот бошқармаси ташқи савдо бўлимининг бошлиғи.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҚАРОР ВА ИЖРО

КАДРЛАР КАМОЛОТИ

«Совет Ўзбекистони» газетасида Калинин районидаги генерал С. Раҳимов номли колхоз партия комитетининг аъзоси Т. Бобоевнинг «Қарор ижроси билан кучли» сарлавҳали мактуби эълон қилингач, редакция коммунистлар ва партия ходимларидан кўплаб хатлар ола бошлади. Уларда партия ҳаётининг актуал масалалари илгари сурилмоқда, қабул қилинган қарорларни бажариш жараёнини такомиллаштиришга оид таклифлар, фикр-мулоҳазалар билдирилмоқда. Шу муносабат билан мухбиримиз Янгийўл район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. АЛИМОВ билан суҳбатлашиб, баъзи саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

— Акром Пўлатович, қарор ва ижронинг партия ҳаётидаги роли ҳақида гапириб берсангиз.

— Қарор ва ижронинг бирлиги партия ҳаётининг етакчи, бош йўналишидир. Бусиз жамиятнинг олға томон ривожли қадами тобора қудратли кучга эга бўла бормасди. Доҳиймиз В. И. Лениннинг сўзлари ёдингиздами? Советларнинг зафарли юриши давом этаётган кезларда у: **«Кишиларни текшириш ва ишнинг ҳақиқий ижросини текшириш керак, — бутун ишнинг, бутун сиёсатнинг моҳияти энди ана шундадир, фақат ва фақат шундадир»**, — деб таъкидлаган эди.

Социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида Коммунистик партия доҳиймиз кўрсатмаларига оғишмай амал қилиб келди. КПСС XXIV съезди эса, кадрларга ишонч ва ҳурматни жиддий талабчанлик билан уйғунлаштириш- [illegible]

деб ёзган эди. Бунинг сабабларини қандай изоҳлайсиз?

— Яратувчилик ишимизнинг суръати шу қадар жаҳду-жадалки, ҳар соат, ҳар дақиқа янги муаммолар ва вазифаларни келтириб чиқаради.

Демак эски услублар иш бермай қоляпти. Раҳбарлар, — улар қайси звенода иш олиб боришаётган бўлмасин, — давр билан ҳамнафас, якдам бўлмоқлари лозим. Айтмоқчиманки партком аппаратида ҳам ходимлар меҳнатини ташкил этишни илмий асосга кўчириш керак. Бу соҳада партия органлари маълум тажриба ҳам орттирдилар. Турли механизмлар, картотекалар, ҳисобот экранлари, ахборот воситалари қўлланилмоқда. Ортиқча елиб-югуришларга чек қўйилмоқда.

Шунга қарамай, афсуски, ўртоқ Бобоевни ташвишлантиргани сингари воқеалар баъзи-баъзида юз бериб турибди.

Хўш, бунинг сабаби нимада? Нега бугун пухта ўйлаб кенг муҳокамадан сўнг қабул қилинган қарорни бажариш учун эртага «қўл тегмай» қолмоқда?

Аввало, бу кадрларнинг малакаси билан боғлиқ. Қарорларнинг бажарилишини ташкил этиш ва ижрони текшириш тўғри йўлга қўйилмас, кадрлар шу тартибда тарбияланмас экан, шундай бўлаверади, ишда пала-партишлик юз бераверади. Бу жиҳатдан «СССР 50 йиллиги» номидаги Тошкент трактор заводи партия комитетининг аъзоси У. Эрматованинг газетада эълон қилинган «Таъсирчан восита» сарлавҳали мақоласи диққатга сазовордир.

— Район партия ташкилотлари ҳаётидан мисоллар келтирсангиз.

— Бизда 163-кўчма механизациялашган колонна бор. Партия бюросига олий маълумотли мутахассис Ноил Маҳмудов секретарь қилиб сайлангач, қурувчиларнинг иши юришиб кетди. Маҳмудов ишни перспектив план тузишдан бошлади. Партбюро аъзолари, коммунистларнинг фикр-мулоҳазалари, истакларини ҳисобга олди. Умумий йиғилишлар, партбюро мажлисларига олдиндан тайёргарлик кўриладиган бўлди. Қарорлар лойиҳаси актив билан бамаслаҳат тузила бошланди. Йиғилишларда муҳим масалалар муҳокама қилиниб, ихчам, амалий қарорлар қабул қилина бошланди. Уларни изчил амалга ошириб, коммунистларга тегишли ахборот бериб борилди.

— Қарорларни бажариш кўпинча маълум партия ташкилотининг фаолият доирасидан четдаги коллективлар ишига ҳам боғлиқ бўлади-ку! Баъзида имконият бўлмаслиги ҳам мумкин.

— Жуда тўғри, бизда ҳам шундай бир воқеа бўлди. 5-механизациялашган кўчма колонна узоқ вақт оқсаб келди. Пудрат ишлари плани бажарилмади. Райком бюролари, пленумларда қайта-қайта танқид қилдик. Таассуфки, анча вақтгача ўзгариш бўлмади. Шундан кейин коллективда вужудга келган аҳволни атрофлича ўрганиб чиқдик. Маълум бўлишича, меҳнатни ташкил эта билмаслик, [illegible]

да!

— Худди шундай. Кейинги йилларда район партия ташкилотларида ишчан, малакали ташкилотчилар вояга етди. Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз партия комитетининг секретари Бурхон Султонов, «Коммунизм» колхози партия комитетининг секретари Раҳимхўжа Эшонхўжаев, Назарали Ниёзов номли колхоз партия комитетининг секретари Раҳматилла Жумақулов ўртоқлар шулар жумласидандир. Улар ҳамиша кишилар ўртасида бўладилар, қарорларнинг ҳақиқий ижросини ташкил этиш билан шахсан шуғулланадилар.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига Ҳисобот докладида ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деб таъкидлади: «Ижрони текширишни яхши ташкил этиш—кадрларни тўғри тарбиялашнинг энг муҳим вазифасидир. Ижрони текшириш ишлари систематик равишда ўтказилиб туриши, хатоларни йўқотишга ёрдам бериши, қўйилган вазифаларни ҳал қилишнинг энг яхши, энг тўғри йўлларини топиб бериши лозим». Шуни назарда тутиб, кадрларнинг ишчанлик маҳоратини оширмоқдамиз, уларни ўқитиш, ташкилотчилик қобилиятларини оширишга алоҳида эътибор бермоқдамиз.

ҚЎРҒОНТЕПАЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛАЙЛИК

ЮТУҚЛАР КЎПАЯДИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи йилида белгиловчи йил ҳосилини қабул қилиб олишга автоном республика саноат корхоналари қандай тайёргарлик билан келди? Бу ҳақда айтиб беришни Қорақалпоғистон АССР пахта тайёрлаш тресте бошқарувчиси М. Кандан илтимос қилдик:

— Автоном республика пахтакорлари бу йил табиий қийинчиликларга қарамасдан ҳар қачонгидан кўп ҳосил етиштирдилар. Кўпчилик колхоз ва совхозларда пахта ёппасига очилмоқда. Янги ҳосилни йиғиб-териб олиш ва уни нест-нобудсиз қабул қилиб олишга тайёргарлик ишлари ҳар тарафлама кучайтириб юборилган. Ҳар бир корхона, хўжалик, муассаса, ҳар бир ишчи, хизматчи, инженер, техник, хуллас, ҳар бир ходим юбилейга муносиб туҳфа тайёрлашмоқда. Янги технологияни жорий қилиш ва меҳнат унумдорлигини оширишда заводлар, бригадалар, ишчилар орасида ташкил этилган социалистик мусобақанинг аҳамияти жуда катта бўлмоқда. Кўпчилик корхона ва цехлар қолоқликдан илғорлар сафига ўтяпти. Трестимиз ва қатор пахта тозалаш заводлари ойлик ва квартал планларини ошириб бажаришга эришдилар. Ўнлаб ишчилар ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Қўрғонтепа пахта тозалаш заводи коллективининг Ленин пахта тозалаш заводининг барча ходимларига, машинасозлари ва пахтакорларига қарата қабул қилган мактуби Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди. Бу мактуб пахта тозалаш корхоналарининг ҳар бирида, цехлар ва бригадаларда муҳокама қилинмоқда. Ишчи, инженер-техник ходимлар ўз зиммаларига оширилган шахсий социалистик мажбуриятлар олиб ишламоқдалар.

Автоном республика пахта тозалаш саноати корхоналари юбилей йилида камида 340 минг тонна «оқ олтин» қабул қилишга тахт. Тўрткўл, Беруний, Манғит, Хўжайли пахта тозалаш заводлари муддатидан олдин тайёрлаб қўйилди. 41 тайёрлаш пунктидан 36 таси, ҳар бири 25-30 тонналик 53 автотарозининг барчаси, 884 бунт майдончадан 860 таси, 3835 та бризентдан 3780 таси ремонтдан чиқарилди.

Республикада машина теримига алоҳида эътибор берилмоқда. Бу йил ҳар йилгидан кўп пахта машиналар ёрдамида териб олинади. Теримнинг биринчи куниданоқ ишни тележка—бункер—завод услубида ташкил қиламиз.

Аммо ремонт ишлари ҳамма корхоналарда сифатли ўтяпти, деб бўлмайди. Чимбой, Халқобод пахта тозалаш заводларида бу иш сабабсиз кечиктирилмоқда. Тахтакўпир районидаги пахта тозалаш пунктлари ремонти суст боряпти. Тайёрлов пунктларини кенгайтириш, янги тайёрлаш пунктлари қуриш, майдончаларга асфальт ётқизиш каби юмушларнинг аҳволи яхши эмас. Ҳар бири 30 тонналик 10 та автотарозидан ҳалигача биттаси ҳам қурилгани йўқ. Элликқалъа массивида 2 та, Максим Горький номли хўжаликда битта, «Правда» совхозида битта тайёрлаш пунктлари қурилиши тўхтаб турибди. «Каракалпакирсовхозстрой»нинг 12-қурилиш тресте, автоном республика колхозлараро қурилиш тресте, «Узэлектросетстрой» ва «Узэлектромонтаж»га қарашли кўчма-механизациялашган колонна раҳбарлари қурилиш ишларини тезлаштириш ҳақида жиддий ўйлаб кўрмаётирлар.

Пахтачилик саноати ишчилари, инженер-техник ходимлари юбилей йилини меҳнатда муносиб зафарлар билан якунлашга аҳд қилганлар. Шубҳа йўқки, улар мамлакатимизга ҳар қачонгидан кўп аъло сифатли тола етказиб беришда ажойиб муваффақиятларга эришадилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДЎСТЛИК ЭШЕЛОНИ

Бухоро пахта тозалаш тресте корхоналари қадимий воҳа далаларида етиштирилган биринчи сорт «оқ олтин» ҳосилидан ишлаб чиқарилган сифатли пахта толасини қардош социалистик мамлакатлар тўқимачиларига жўнатди. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бухоро пахта тозалаш заводи коллективи бу хайрли ишга салмоқли ҳисса қўшмоқда. Корхонанинг Ленин орденли С. Тожиев, А. Нуриллаев ўртоқлар бошлиқ смена ишчилари «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги шарафига янги ҳосилдан энг сифатли пахта толаси тайёрлаймиз» деган шиор билан меҳнат қилмоқдалар. Корхонада тайёрланган дастлабки 100 тонна пахта толаси «Дўстлик эшелони»да Германия Демократик Республикаси тўқимачиларига юборилди.

Қоракўл пахта тозалаш заводининг коллективи ишлаб чиқараётган толанинг 80 процентига «Экспортга» деган тамға босилиб чиқди. Корхона дарвозасидан дастлабки бир неча эшелон тонна тола Болгария, Чехословакия, Польша тўқимачиларига жўнатилди. Ғиждувон, Навоий, Коғон пахта тозалаш заводларида тайёрланган пахта толалари ҳам «Дўстлик эшелон»ига ортилди.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: Жанубий Сурхон сув омбори бошқарув пультининг катта инженери Менгли Бобоқулов ва машинист Самиға Низомова. Улар сув тақсимлаш ишларини батартиб ташкил этишга эришмоқдалар.

В. Молгачев фотоси.

РЕСПУБЛИКА ТУҒИЛГАН ЖОЙДА

Бухоро-1 (илгариги Коғон) темир йўл станциясини реставрация қилиш ва кенгайтириш борасидаги асосий ишлар тугалланди. Асримизнинг бошида барпо этилган асосий бинонинг ёнига бетондан ва ойнадан қурилган кенг корпус туташиб кетади. Бу корпусда билет кассалари, справка бюроси ва кутиш зали жойлашган.

Темир йўл лойиҳачилари эски вокзални илгари қандай бўлса шундай ҳолда сақлаб қолишга, фақат уни янгилашга қарор қилдилар. Бу уй тарихий ёдгорлик сифатида ғоят қимматлидир. Йигирманчи йилларда Коммунистик партия ва Совет давлатининг кўзга кўринган арбоблари М. В. Фрунзе билан В. В. Куйбишев шу ерда тўхтаб ўтган эдилар. Улар Бухоро халқларини амир зулмидан қутқаришда катта ёрдам берган эдилар.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг биринчи съездида ва республика советларининг биринчи съездида қатнашгани Бухорога келган Бутуниттифоқ оқсоқоли — Михаил Иванович Калинин ҳам шу ерда бўлган эди.

Вокзал олдидаги майдон яшариб, янада ҳусни очилиб кетди. Шу ерда бундан ярим аср муқаддам омонатгина турган лой шувоқ кулбалар ўрнида, эгри-бугри кўчалар ўрнида замонавий бинолар, ҳиёбонлар пайдо бўлди. Бу ерда маиший хизмат кўрсатиш уйи, дам олиш хоналари, кафе ва ошхоналар, чойхона, киоскалар қурилган, темир йўлчилар парки кенгайтирилган.

Майдонда ёдгорлик — Зарафшон водийсида совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун жангларда қатнашиб ҳалок бўлган кишилар шарафига обида ўрнатилган. Умумхалқ тантаналари айёмида ёдгорликнинг зинапояларига гулчамбарлар, атир гуллардан гулдасталар қўйилади. Вокзал олдидаги майдон шу кунларда гавжум. Корхоналар ва муассасаларнинг ишчилари, хизматчилари, коммунистлар ва комсомоллар, пионерлар, ўқувчилар озодлик учун бўлган жангларнинг иштирокчилари билан учрашгани бу ерларга келадилар. Бу учрашувлар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилади.

А. ФОЗИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Бухоро области.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди.

И. Тургенев. ТАНЛАНГАН АСАРЛАР. Беш томликнинг тўртинчи томи. Арафа, Оталар ва болалар. 394 бет, тиражи 10.000, баҳоси 91 тийин.

Ойбек. АСАРЛАР. Ўн томликнинг тўққизинчи томи. ТАДҚИҚОТ ВА МАҚОЛАЛАР. 348 бет, тиражи 10.000, баҳоси 1 сўм 28 тийин.

Александр Чаковский. ҚАМАЛ. **Роман.** Учинчи китоб. Тоҳир Иброҳимов таржимаси. 280 бет, тиражи 60.000, баҳоси 67 тийин.

Миртемир. ТИНГЛА, ҲАЁТ! СОЧМАЛАР, ҚАЙДЛАР — ЭСДАЛИКЛАР, ТУИҲАТЛАР, САДОЛАР. 264 бет, тиражи 15.000, баҳоси 38 тийин.

Матёқуб Қўшжонов. МАЪНО ВА МЕЗОН. 166 бет, тиражи 3.000, баҳоси 37 тийин.

Туроб Тўла. ОФТОБ НАЙЗАДА. Шеърлар, қўшиқлар ва достон. 78 бет, тиражи 30.000, баҳоси 46 тийин.

Мирза Бедил. РУБОИЙЛАР. Шоислом Шомуҳаммедов таржимаси. 106 бет, тиражи 80.000, баҳоси 16 тийин.

Теша Сайдалиев. КЎНГИЛ ГАВҲАРИ. Шеърлар. Тўплаб нашрга тайёрловчи ва сўз боши муаллифи Н. Нарзуллаев. 158 бет, тиражи 5.000, баҳоси 50 тийин.

Марва Жалолиддинова. РАЙҲОН. Ҳикоялар тўплами. 52 бет, тиражи 15.000, баҳоси 6 тийин.

Ўлмас Умарбеков. ОҚ ҚАЛДИРҒОЧ. Қиссалар. 296 бет, тиражи 60.000, баҳоси 50 тийин.

Аҳмадхон Абу-Бакар. ДАРГИН ҚИЗЛАРИ. Қисса. Русчадан Ф. Насриддинов таржимаси. 256 бет, тиражи 30.000, баҳоси 46 тийин.

Поп районидаги «Коммунизм» колхози пахтакорлари бу йил 1800 гектар майдондан камида 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олишган. Улар ваъдага вафо қилишмоқда. Барча майдондаги ғўзалар дефолиациядан чиқарилиш арафасида. Етиштирилган мўл ҳосилнинг 85 проценти «зангори кема»лар билан териб олинади. 25 та терим агрегати сифатли ремонт қилиниб, стартга шай турибди. Бугун-эрта машиналар пахтазорга чиқарилади. Суратларда: ўнгда—колхознинг бош инженери Омон Аҳмедов механизаторлар ёнида ремонтдан чиқарилган терим агрегатларини кўздан кечирмоқда. Чапда стартга шайлаб қўйилган пахта териш машиналари.

А. Тўраев фотолари.

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЗҒИН

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бухоро областининг азамат пахтакорлари бу йил она-Ватанга 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Область пахтазорлари устида деҳқонларнинг қанотли ёрдамчилари пайдо бўлди. Олот, Қоракўл, Свердлов, Бухоро, Шофиркон райони хўжаликларида граждан авиациясининг 20 дан ортиқ самолётлари кунига юзлаб гектар майдоннинг ғўзаларини сифатли дефолиациядан чиқармоқда. Россия Федерацияси, Украина ССРдан келган тажрибали авиаторлар Бухоро учувчилари билан Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйи шарафига ўзаро мусобақалашиб, баракали меҳнат қилаётирлар.

Областда жами 110 минг гектар майдонда дефолиация ўтказилади ва 244 минг тонна пахта бункерлардан тўкилади.

ФАКТ ВА ШАРҲ

ҚИШЛОҚДА ЯНГИ КАСБ

Машина билан сут соғувчи ўттиз оператор республикада биринчи марта курсни битириб чиқди. Улар «Узсельхозтехника» Бухоро область бирлашмаси курсларида таълим олишди. Машғулотлар қишлоқ хўжалик машиналарининг доимий виставкасида, «Чорвачилик фермаси миниатюрада» павильонида ўтказилди. Ёшлар колхозларнинг механизациялашган илғор фермаларида практика ўтдилар.

●

Бухородан олинган ана шу хабарни «Узсельхозтехника» республика бирлашмасида ЎзТАГ мухбирига қуйидагича шарҳлаб беришди.

— Машина билан сут соғувчи операторларни тайёрлаш Ўзбекистон қишлоқ кадрларини ўқитиш практикасида биринчи марта бошланди. Ўқиш учун Бухоро танлаб олинганлиги бежиз эмас. Бу — чорвачилиги ривожланаётган йирик областдир. Бу ерда жуда яхши база — чорвачилик фермалари учун мўлжалланган энг янги машина-ускуналарга эга бўлган қишлоқ хўжалик машиналарининг виставкаси бор. Бу йил республика хўжаликларида механизациялашган 350 ферма қуриш ва фойдаланишга топшириш мўлжаллаб қўйилди. Бошқа ҳамма областларда ва Қорақалпоғистонда ана шундай курслар очилади. Бу курслар замонавий йирик ферма ускуналарининг макетлари бўлган ўқув синфларига эга бўлади.

ОЙДИН ТУН

ҲИКОЯ

«Совет Ўзбекистони» конкурсига

Бу кунни орзиқиб кутгандим.

Энди ўзимиз мустақил ишлаймиз! Оқ халат, дуррача, маска олиб бориб бошқалар сингари навбатчиликка турамиз.

— Рашидова Санобар! — хаёлларим бўлиниб, ирғиб ўрнимдан турдим. — «Тез ёрдам» станциясига борасиз.

Худди институтни имтиёзли диплом билан тугаллаб, мустақил ишга тайин бўлгандек, севиниб, қушдек учиб уйга кетдим.

Ташқарида қирчиллама қиш. Шамол йўқ, лекин шу қадар аёзки...

«Тез ёрдам» станциясига етиб келдим. Навбатчилар хонасидаги хотин «яхши, ўтириб тур» деди. Қабул қилинган чақириқларга врач ва машиналарни зудлик билан жўнатиш керак экан. Ниҳоят ҳалиги хотин менга юзланди:

— Сергей Ивановичнинг машинасида чақириқларга борасан, беморларга биринчи ёрдам кўрсатишда врачга ёрдамлашасан. Тушундингми? Машинанинг номери «13—13».

Тезгина қўшни хонага ўтдим ва халатимни кийиб, елкамга пальтомни ташлаб чиқдим. Бетоқат бўлаётганимни кўриб навбатчи хотин кулди:

— Ҳали ёшсан, бунақа навбатчиликларнинг мингини кўрасан, ҳовлиқма, ҳаммасига улгурасан, биз медикларнинг ҳаётимиз шунақа, осойишталик жуда кам бўлади.

— Сиз ҳам биринчи марта навбатчиликка чиқишда қўрққанмисиз? — деб сўрадим ўзим учун негадир далда ахтариб.

— Э, нимасини айтасан қизим. Мен навбатчиликка чиққан куннинг эртасига уруш бошланиб кетган. Ўқишни ҳам йиғиштириб қўйиб, госпиталларга кетворганмиз.

Телефон жиринглади.

— Эшитаман, Ҳа, «Тез ёрдам»дан. Адресингиз? Юрак ўйноғи? Неча ёшда? Олтмиш беш.. Яхши, ҳозир етиб борамиз, кутинг. Чақириқни Татьяна Власова қабул қилди.

У телефон трубкасини ричагга қўяр-қўймас рўпарадаги репродуктордан эркак кишининг овози эшитилди:

— Власова? Сенми? Чақириқдан чиқдим. Борми яна?

— Сергей Иванович? Азизим, агар шу ўртада бўлсанг станцияга бирров кириб ўтсанг-а?! Бу ерда бир қизча сени сабрсизлик билан кутмоқда. Чақириқлар ҳам бор. Агар келолмасанг майли, ёзиб ол.

— Адресни ўша қизча билан бирга чиқарақол, мен шу ерда — ҳовлидаман, тез бўл.

Адресни ёзиб ҳам ўтирмасдан югурдим. Ҳали эшитиб олганим учун ёддан биламан.

Дарвозага рўпара бўлган «13—13» номерли машина дамба-дам сигнал бермоқда, яқинлашганим сари юрагим дукуллайди. Репродуктордан қатъий ва қўпол овоз берган устоз мени қандай қабул қиларкин?

— Қани, бу ёққа. Тез кел, — машинанинг орқа эшиги очилиб, оқ халат, оқ қалпоқча кийган чолнинг боши кўринди. — Қани адрес?

— Гулзор кўча, 71-уй. Мактабнинг қаршисида экан, — деганча чиқиб унинг рўпарасига жойлашдим. Эшик ёпилар-ёпилмас машина елиб кетди. Негадир қўрқаписа докторга, ойначаси орқали ўзимга тикилиб-тикилиб қараётган шоферга, оёғим остида кўндаланг қилиб ётқизиб қўйилган замбилга, бир бурчакка илинган кислород ёстиғига тикиламан. Қўлларимни қўйгани жой топмай, бармоқларимни қирсиллатаман.

Сергей Ивановичнинг икки кўзи йўлда. Машина тойиб-тойиб кетади, тинмай сигнал беради. Кўкиш осмонда гўё ёлғиз ўзи ҳукмрондек тўлин ой сузади. Унинг совуқ нурлари дам қўлларим, дам оёқларим юзида, гоҳо Сергей Ивановичнинг жиддий чеҳрасидан лип-лип жилваланиб ўтади.

Мактаб биноси кўринди. Кўча бошида ҳасса таянган киши турибди. У дарҳол қўлини кўтариб йўлга пешвоз чиқди. Шофер тийғаниб бораётган машинасини зўрға бошқариб, чолнинг ёнида тўхтатди. Сергей Иванович чемоданчасини кўтариб тушаркан, менга кислород ёстиғини имо қилиб кўрсатди. Ҳассали чол совуқданми, ташвишданми тинмай қалтирайди. Овози ҳам зўрға эшитилади:

— Доктор, тез бўлинг, ҳозир бечора нақ ўлиб қолаёзди.

Биз катта дарвозага қараб югуриб кетдик. Сергей Ивановичга зўрға етиб юраман. Дарвозага етганда у қўлимдан ушлади:

— Эҳтиёт бўл, қизча. Бу ерда чуқурлик бор экан, тағин тойиб кетмайлик?!

Кампир ётган уй шу қадар исиб кетганки, нафас олиш қийин. Бола-чақа, келину куёв унинг атрофини ўраб олган. Доктор хириллаб нимадир дейишга уринаётган кампирнинг қон томирини ушлаб кўраркан, иккинчи қўли билан кислород ёстиғини мендан чаққонлик билан тортиб олди. Кейин имо қилиб, атрофимиздаги ҳамма одамларни тарқатди. Олдимизда фақат чол қолди. У ҳамон ҳансирайди, қалтирайди. Жовдираб дам докторга, дам менга тикилади, нимадир демоқчи-ю, ҳалақит беришдан чўчийди.

Доктор кампирга юрак фаолиятини тиклайдиган уколни қилиб бўлиб, чолга қараб жилмайди:

— Қўрқманг оғайни, кампирингиз ҳали бардам, фақат кичик дераза бундан кейин доимо очиқ турсин. Бундай оғир ҳавода ўзингизнинг ҳам юрагингиз ўйнаб қолиши ҳеч гапмас.

Чол яна мўлтираганча кампирининг ёнига тиз чўкиб, унинг ориқ, буришган қўлларини силай бошлайди, — Нигора, кўзингни оч, менга қара...

Кампир кўзларини хиёл очиб чолни кўрди ва пичирлади.

— Кўзим очиқ дадаси, қўрқманг. Энди тузукман, қўрқманг.

Чол-кампирнинг бир-бирига меҳр-оқибатини кўриб аъзои баданим жимирлаб кетди...

* * *

Тўсатдан шофернинг олдидаги репродуктор хириллай бошлади. Шофёр микрофонни олиб докторга узатди.

— «13-13» эшитаяпти. Майдоннинг ўзидами? Бўпти, мана кетаяпмиз.

— Чаққон бўлинг, тортинманг. Доктор бўшашганларни ёқтирмайди, — деди шофер йигит мени машинадан тушириб, эшикни бекитаркан. Иккаламиз ҳам сирғана-сирғана югуриб, одамлар орасини ёриб, воқеа содир бўлган жойга етиб олдик. Лекин мен ҳозиргина шофернинг огоҳлантириб айтган гапларини ҳам унутиб, бақириб юбордим:

— Вой шўримм...

Ўртада одам гавдаси чўзилиб ётарди. Даҳшатдан юрагим қинидан чиқиб кетгудай дукиллайди. Бахтсиз ҳодиса...

Тун ярмидан оғиб чақириқлар камайганида доктор:

— Бир оз мизғиб олсанг ҳам бўлади, Сен ҳам Анвар, қабулхонадаги диванга кириб ётақол. Зарур бўлиб қолсанг Власованинг ўзи чақириб айтади, — деди.

Мен қабулхонага кириб ўтирдим. Уйқу келадими. Иккиланиб турган эдим, хонага Сергей Иванович бош суқди:

— Ҳа, азаматлар, ухлаб қолмадингларми? Қани, бу ёққа юрингларчи, Власова зўр кофе тайёрлабди. Бир стакандан ичиш мумкин деяпти. Сизларсиз томоғимдан ўтарканми? Айтганча, отинг нимайди, кичик доктор?!

Докторни таниш қийин: Бир гапириб ўн кулади, кўзлари чақнайди. Бояги тундлигидан асар ҳам қолмаган. Ўнғайсизланиб исмимни айтдим.

— Жуда соз, Санобархон. Қани, кетдикми Анварбек?!

Бирин-кетин навбатчилар хонасига чиқдик. Смена алмашинганларнинг деярли ҳаммаси кофе ичишга келибди.

Навбатчи телефонистканинг олдига чиқсам, Власова қўшни телефондан чақириқ қабул қиляпти. Ўзининг телефони ҳам тинимсиз жарангламоқда. Мени кўриб ол, дегандек имо қилди. Югуриб бориб олдим:

— Алло, — ёшгина қизчанинг овози эшитилди, — «Тез ёрдам»ми? Мен Гўзалман. Ойим касал бўлиб қолдилар. Опа, ойимга ёрдам керак... — бир оз туриб у ҳиқиллаб йиғлай бошлади, алоқа узилиб қолишидан қўрқиб, шошилиб адресини сўрадим,— уйимиз «Ватан» кинотеатрининг орқасида. 42-уй. Опа, кўчамизнинг отичи...

Тўсатдан овоз узилиб, тўлқинларда шовқин-сурон аралашиб кетди. Канча «алло» деб бақирмай, қизчанинг овози қайтиб эшитилмади.

Тепамда турган Власова дамба-дам нима гап, деб сўрайди.

— Бир қизча адресини тўлиқ айтишга улгурмади, узилиб қолди. Нима бўлади энди, опа? Ярим тунда қаерга боради у? Онам деб йиғлаётганди нуқул...

— Буниси ҳам бормиди, — деб нима қилишини билолмай қолган Власова у ёққа юриб телефон пойлай бошлади. Мен ҳам ўзимни қўярга жой топмайман. Ўзимни айбдор сезаман, бармоқларимни тишлаб телефонга тикиламан. Шу пайт олдимизга Сергей Иванович кириб келди:

— Қани, чақириқни олиб бўлдингми? Биз дам олиб келдик, Власова?

Власова қўлига мен ёзган чала адресни олди ва иккиланиб:

— Ҳайронман, Сергей Иванович? — деди. — Наиманинг телефонига жавоб қилаётгандим, бу қизча адрессиз чақириқ қабул қилиб қўйди.

— Қани?

Нажот излаб докторга тикиламан. Бақириб берсая?

— Ўз исмини айтди ,холос. Гўзалман деди, — деб йиғлаб юбордим. Доктор аввал ажабсиниб, кейин чеҳраси ёришиб менга тикилиб қаради:

— Ийие, бунақада сендан қанақа доктор чиқсин? Шунга ҳам йиғлайсанми? Сени қара-ю, қани кетдик. Ҳозир Анвар ўша сенинг Гўзалингни бир минутда топиб беради.

Гўзал билан кетма-кет иккинчи қаватга — уч хонали уйга чиқиб бордик. Каравотда ётган хотин инграб тўлғонади. Рангида қон йўқ. Сергей Иванович унинг тепасига борибоқ, қўл томирини ушлади. Лабларини тишлаб, дарҳол устидан кўрпасини кўтариб ташлади ва ўзигами, менгами тўнғиллади:

— Эҳ, сиз аёллар. Ахир, бу тўлғоқда-ку?!

Аёл кўзларини очиб, атрофга аланглади, умидсиз нигоҳлари бирдан жонланди. Афтидан, у ҳамма нарсадан умидини узиб, ўзини тақдир ихтиёрига ташлаб қўйган экан. Зўрға пичирлаб гапиради:

— Доктор, эрим командировкадан келиши керак эди... Доктор, ўлиб қолсам керак...

— Жим, бундай гапларни оғзингизга олманг. Секин ўрнингиздан туриб, бизга суянасиз. Пастда машина бор, дарҳол туғруқхонага етказамиз. Санобар, сен нарёғ томонидан ўт. Ҳа, қани, кўтардик...

Шу пайт аёл овозининг борича додлаб юборди, унга чақалоқ «инга»си қўшилиб кетди. Биз онани дарҳол ўрнига ётқиздик. Сергей Иванович енг шимариб ишга тушиб кетди. У боланинг киндигини боғладида, мен гардеробдан топиб келтирган патли сочиққа ўраб, диванга ётқизиб қўйди. Ўзи яна югурганича бориб онанинг қорнини босди:

— Мана, ҳамроҳдан ҳам қутилдик, энди ўғилча муборак бўлсин. Ҳозир иккитагина уколчани оласизу, чақалоқни кўтариб туғруқхонага жўнайсиз, — деди кулиб.

Менинг ҳам қўлим-қўлимга тегмайди, докторнинг буйруқларини зўрға етказиб беришга улгураман. Дамба-дам чиқиб нариги хонада йиғлаб ўтирган Гўзални юпатиб келаман. Хулласи калом, чақалоқни йўргаклаб, Гўзални эргаштириб йўлга тушганимизда ойдин тун оппоқ тонг билан ўрин алмашина бошлаганди. Шофер эса, ҳаммамизга олазарак бўлиб жовдираётган Гўзалнинг бошини силаб юпатади:

— Қўрқма қизча, ҳаммаси жойида бўлади. Даданг келгунча Санобар опангникида турасан.

Мен куламан, ўзимда йўқ шодман. Қўйнимдаги чақалоқнинг бетини секин очиб қараб қўяман. У ухлаяпти.

— Бирам ширин, бирам жажжи-ки бунингиз Сергей Иванович, қаранг, —десам, доктор ҳам мийиғида жилмаяди.

Тонг тобора оқаришмоқда. Ҳамма ишимизни битказиб, уй-уйимизга тарқаладиган бўлдик. Доктордан кейин Гўзал иккаламизни шофер уйимизга олиб бориб қўядиган бўлди.

— Чарчадингиз-а? — дейди у кулиб.

— Йўқ, — дейман, уйқусираб ўтирган Гўзални маҳкам қучоқлаганча.

— Бундан кейинги практикангизни ҳам бизда ўтказинг, — яна маънодор кулиб дейди у.

— Албатта, — деб ваъда бераман ҳамон севинчдан ўпкамни босолмай.

— Практика берилишини кутмасдан тез-тез келиб турсангиз ҳам бўлади, иш ўрганасиз. Хўп десангиз, ўзим бориб олиб келаман, — дейди у яна қизариб-бўзариб.

— Майли, — дейман мен ҳам энтикиб.

Ташқарида қирчиллама қиш. Мен эса шу қадар исиб кетяпманки, зўрға нафас оламан.

Ҳосият ЛУТФУЛЛАЕВА.

КОЛХОЗЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

Республика колхозлар кенгашининг навбатдаги мажлисида пахта уруғчилигини яхшилаш масалалари қараб чиқилди. Мажлисда республикада пахтанинг янги «Тошкент» сортлари кенг миқёсда экилаётганлиги, бу нав колхоз ва совхозлардаги барча пахта майдонларининг 70 процентини банд қилганлиги уқтириб ўтилди, шунингдек қора чигит экиш иқтисодий жиҳатдан ғоят тежамли эканлиги таъкидлаб ўтилди. Бунда сарфланадиган уруғлик миқдори икки ярим баравар камаяди. Лекин уруғчилик ишларида жиддий нуқсонлар ҳам бор. Кенгаш, жумладан, областларни ва Қорақалпоғистон АССРни пахта тайёрлаш давомида ўзларининг районлаштирилган уруғлиқ навлари билан таъминлашларини тавсия қилди. Мажлисда уруғчилик хўжаликлари тармоқлари тасдиқланди, серҳосил районларни, хўжаликларни ва бригадаларни уруғлик етиштиришга ихтисослаштириш таклиф этилди. Пахта тозалаш заводларида уруғликни дорилаш ва шилғайлаш бўйича цехлар, уруғлик фондлари учун омборлар қуришни тезлаштириш тўғрисида таклиф қабул қилинди.

Колхозлардаги доимий насос станциялари ва артезиан қудуқларидан фойдаланишни яхшилаш мақсадида кенгаш колхоз правлениеларига мана шу асбоб-ускуналарни келгуси йилда махсус хизматга, техника базасига эга бўлган Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги қарамоғига топширишни тавсия қилди. Мажлисда, шунингдек хўжаликларда коллектор-дренаж тармоқларидан фойдаланишни яхшилаш ва уларнинг самарадорлигини ошириш масалалари муҳокама қилинди, от спорти мактаблари, клублари, секциялари тўғрисидаги низом тасдиқланди, бошқа бир қанча масалалар қараб чиқилди.

(ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН— УЧ ЯРИМ ЙИЛДА

Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг Абдураҳим Шерматов бошлиқ бригада аъзолари беш йиллик ишлаб чиқариш планини уч ярим йилда адо этишга сўз берган эдилар. Аҳдига вафодор сабзавоткорлар ваъдалари устидан чиқишди. Шу кунгача давлатга тўрт минг тонна сервитамин маҳсулот етказиб берилди. Бу, беш йилик планда белгиланганига нисбатан қарийб 400 тонна ортиқдир.

Бригада коллективининг бу муваффақиятга эришувида ер майдонларидан самарали фойдаланиш, экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш катта аҳамиятга эга бўлди. Баъзи майдонларга эртаги, ўртаги ва кечки экинлар экиб уч марта ҳосил олинмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида айниқса карам, бодринг, помидордан баракали хирмон кўтарилди. Бу экинларнинг ҳар гектаридан етиштирилган ҳосил 30 тоннаданга айланди. Буни районда рекорд кўрсаткич дейиш мумкин.

Ҳали далаларда ҳосил мўл. Бодринг, бақлажон, карам ҳосили шаҳарликлар дастурхонига пешма-пеш етказиб берилмоқда. Ош лавлаги, кечки сабзи ва карам амал олаётир. Келгуси йил ҳосили тараддуди давом этмоқда.

— Ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, — дейди бригада бошлиғи Абдураҳим Шерматов,— Ўзбекистон ССР ва Республикамиз Компартиясининг 50 йиллик юбилейигача яна 300 тонна ҳосил топширишга келишиб олдик. Бу қўшимча маҳсулот хуш айёмга муносиб совғамиз бўлади.

М. СОЛИҲОВ.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

БУДАПЕШТ. Шу йил сентябрь ойида Венгрияда совет фани ва техникаси кўргазмаси очилади. Бу кўргазма Совет — Венгрия илмий-техникавий ҳамкорлигига бағишланади. Бу ҳамкорликнинг 25 йиллиги ҳар икки мамлакатда нишонланади. «Непсабадшаг» газетаси «Самарали ҳамкорлик» сарлавҳали мақоласида ана шу воқеага юксак баҳо бериб, Совет Иттифоқи Венгрия саноатининг турли тармоқларини ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшаётганлиги тўғрисида ёзади.

Газета Дунай металлургия комбинатини қуришда ва модернизация қилишда совет мутахассисларининг бераётган катта ёрдамини таъкидлаб ўтмоқда. Бу комбинат ҳозирги вақтда Венгрия металлургиясининг байроқдоридир. Дебрецен подшипник заводи Совет Иттифоқидан келтирилган машина-ускуналарнинг юқори сифатли эканлигини кўрсатувчи жуда яхши мисол бўлиши мумкин. Бу завод реконструкция қилинганидан кейин СССРда тайёрланган поток линиялар, автоматлар ва ярим автоматлар билан таъминланади.

«Непсабадшаг» газетаси химия, электротехника саноати корхоналарида, қишлоқ хўжалигида совет тажрибасидан, Совет Иттифоқининг техникавий ютуқларидан фойдаланиш масаласига тўхталиб, ВХР халқ хўжалигининг ана шу тармоқларини ривожлантиришда бу тажриба ва техникавий ютуқлар катта роль ўйнаётганлигини таъкидлаб ўтади.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ОМИЛИ

БЕРЛИН. ГДРдаги қарийб 8 минг халқ корхонаси Совет Иттифоқи меҳнаткашларининг тажрибасидан фойдаланиб, республиканинг юбилей йилида муқобил планлар асосида ишламоқда. Бу ерда ҳисоблаб чиқилганидек, ана шу планларнинг муваффақиятли амалга оширилиши қарийб уч миллиард маркалик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш имконини беради.

Корхоналарнинг коллективлари шу беш йилликда халқ хўжалигини ривожлантириш плани юзасидан ГБСП VIII съезди директиваларига таяниб, келгуси йил муқобил планларини тузишга киришдилар. Бу планлар биринчи марта давлат халқ хўжалиги планига киритилади.

Муқобил планларнинг 1975 йилги давлат планига киритилиши ягона принциплар асосида қўшимча меҳнат учун меҳнаткашларни мукофотлаш системасини такомиллаштириш имконини беради. Масалан, ҳозир муқобил планларни келгуси йил учун илгари сураётган корхоналар меҳнаткашларга мукофотлар тўлаш учун кўпроқ маблағ оладилар. Агар, масалан, корхона муқобил планда маҳсулот ишлаб чиқаришни давлат план топшириғига нисбатан бир процент кўпайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган бўлса, у ана шу мажбуриятни бажарганидан кейин ўз мукофот фондларини 2,5 процент кўпайтиради.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

ДЕҲЛИ, 9 сентябрь. (ТАСС). Ҳиндистон ташқи ишлар министри Сваранг Сингхнинг СССРга расмий визити Ҳиндистон сиёсий доиралари ва матбуотининг диққат марказида турибди. Маҳаллий обзорчилар бу визит Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик, бундан буёнги самарали ҳамкорлик ишига хизмат қилади, деб умид билдирмоқдалар. «Индиан экспресс» газетасининг обзорчиси Сваранг Сингхнинг Москвага қиладиган янги сафари ва унинг совет раҳбарлари билан учрашувлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бултур ноябрда Ҳиндистонга қилган дўстона визити чоғида имзоланган Совет — Ҳиндистон қўшма декларациясининг руҳига тамомила мос келади, деб алоҳида таъкидлайди.

Ҳиндистон жамоатчилигининг кенг доиралари Сваранг Сингхнинг визити икки мамлакат халқлари дўстлиги ва ҳамкорлигини янада муваффақиятли ривожлантириш ишида муҳим воқеа бўлишига ишонади деб хулоса чиқаради ЮНИ шарҳловчиси.

Ж. ФОРД Р. НИКСОН ТЎҒРИСИДА

ВАШИНГТОН, 9 сентябрь. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Форд бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Р. Никсон президент лавозимидан истеъфо бермасдан олдин бўлиб ўтган муайян ҳаракатлар натижасида Р. Никсонни Қўшма Штатларнинг қонунини бузишда айблаш имконияти туғилган эди, деб айтди.

Ж. Форд конституцияда АҚШ президентига берилган ваколатларга мувофиқ равишда Р. Никсонни суд орқали бирон бир жавобгарликка тортишдан озод этишга қарор берганлигини айтди.

АҚШ президенти узоқ давом этадиган ва парокандаликка сабаб бўладиган мунозараларнинг олдини олиш ҳамда мамлакат кейинги вақтларда эришган осойишталикни сақлаб қолиш мақсадида шу қарорга келганлигини таъкидлаб ўтди.

ЗИДДИЯТ КЕСКИНЛАШМОҚДА

Капиталистик дунё экономикаси яна тушкунлик ва зиддиятларнинг кескинлашув тарафига кирди. Кўп миллатли улкан трестларнинг активлигига ёрдам берувчи интеграция, бинобарин, кучайиб бораётган концентрацияланиш процесси капитализм туб зиддиятлари — ишлаб чиқариш ижтимоий характери билан ҳозирги пайтда асосан монополистик хусусий ўзлаштириш формаси ўртасидаги зиддиятларни кескин чуқурлаштириб бормоқда. Пулнинг қадрсизланиши, нефть танқислиги, валюта кризиси монополияларга тугамас бир хазина бўлиб чиқди. Айни маҳалда мана шулар оқибатида қимматчилик кўтарилиб кетиши натижасида меҳнаткашларнинг реал харид қобилияти кескин равишда пасаймоқда.

ПОРТУГАЛИЯ МУВАҚҚАТ ҲУКУМАТИНИНГ АХБОРОТИ

ЛИССАБОН, 9 сентябрь. (ТАСС). Португалия муваққат ҳукуматининг бу ерда эълон қилинган ахборотида айтиладики, «Мозамбикда кўчиб келган оқ танлилардан иборат ўнг экстремистлар уюштирган жиддий воқеалар рўй бермоқда».

Оқ танлилардан иборат реакцион унсурлар, дейилади ахборотда, Лоренсу-Маркишдаги радиостанцияни босиб олиб, Лусакада Португалия билан ФРЕЛИМО вакиллари имзолаган битимга қарши радиоэшиттиришлар олиб бормоқдалар. Исён кўтарган экстремистлар гаровга олган кишилари билан бирга радиостанция биносида турибдилар. Шу туфайли «куч ишлатиб тартибни тиклаш чораларини кўриш» мумкин бўлмай қолди, деб таъкидланади ахборотда.

Ахборотда айтиладики, Португалия муваққат ҳукумати ва қуролли кучлари бош штабининг бошлиғи ФРЕЛИМО вакили Самора Машель билан алоқа ўрнатганлар. Улар «ФРЕЛИМО билан қалин ҳамкорликда Мозамбикдаги аҳволни нормаллаш чораларини кўриш» ниятидадирлар.

ПРОТОКОЛ ИМЗОЛАНДИ

ПЕКИН, 9 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда темирйўллар ҳамкорлиги комитети комиссиясининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда ВДР, ХХР, КХДР, МХР, СССР делегациялари, шунингдек мазкур комитетнинг вакили қатнашди. Кенгашда 1975-1977 йилларда темирйўллар ҳамкорлиги ташкилотига аъзо бўлган мамлакатларнинг халқаро пассажир поездлари жадвалини ва бир-бирига вагонлар етказиб бериш тартибини келишиб олиш масалалари муҳокама қилинди. Шу хусусда тегишли протокол имзоланди.

ПРЕЗИДЕНТ МАКАРИОСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЖЕНЕВА. 9 сентябрь (ТАСС мухбири). Бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида Кипр президенти архиепископ Макариос гапириб, мен БМТ доирасида Кипрга бағишланган халқаро конференция чақириш тўғрисида Совет Иттифоқи киритган таклифга тамомила қўшиламан, деди. У Женевада Греция ташқи ишлар министри Г. Маврос билан учрашгач, журналистларга ана шундай баёнот берди.

Сўнгра Кипр президенти Кипрда ҳукуматга қарши июль ойида ўтказилган фитнада қатнашган «миллий гвардия»нинг ҳамма офицерлари алмаштирилгач, оролга қайтиб бораман, деди.

ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИНИНГ РЕКТОРИ, ПРОФЕССОР Б. УРИНБОЕВ БИЛАН СУҲБАТ

Янгиликни шарҳлаймиз

ИНСТИТУТ ИСТИҚБОЛИ

— Бозор Ўринбоевич, республикамиз энг кенжа олий ўқув юртининг бугунги ҳаёти билан таништириб ўтсангиз.

— 1974 йил, сентябрь... Жиззахда Давлат педагогика институти иш бошлади. Бу республикамизнинг 42-олий ўқув юртидир. Институт қошида 2 факультет — ўзбек тили ва адабиёти ҳамда математика факультетлари ташкил этилди. Бу факультетлар таркибида беш бўлим — рус тили ва адабиёти, ўзбек тили ва адабиёти, педагогика ва бошланғич таълим методикаси, умумий техника таълими, математика (кундузги ва сиртқи) бўлимларига 425 студент қабул қилинди. Шундан 300 студент кундузги бўлимларда ўқишни бошлади. Бу йилги қабул имтиҳонлари ва мандат комиссияларини ўтказишни Самарқанд, Сирдарё ва Тошкент Давлат педагогика институтлари ўз зиммаларига олдилар. Бундай ҳамкорлик учун уларга катта миннатдорчилик билдирамиз.

Институтимиз қошида ҳозирдаёқ 10 та кафедра ташкил топди. Марксизм-ленинизм асослари, педагогика ва психология, чет тиллари, рус ва ўзбек тилшунослиги, рус ва ўзбек адабиётшунослиги, жисмоний тарбия, умумий физика, олий математика кафедралари шулар жумласидандир. Кафедраларни малакали кадрлар билан таъминлашга катта эътибор берилмоқда.

— Жиззах областининг тўнғич олий ўқув юрти келажакда қандай бўлади? Бу борадаги режалар нималардан иборат?

— Институтимизнинг келажаги чиндан ҳам порлоқ. 1980 йилда институтимизда 10 минг студент таҳсил олади. 10 факультет, 50 кафедра талабалар хизматида бўлади. Бу ўнинчи беш йиллик режалари, албатта.

Келгуси йили эса, институтда янги бўлимлар ва факультетлар сафи кенгаяди. Биз бунда маориф ва маданиятнинг шу кундаги муҳим талабларини назарда тутамиз. Шу туфайли 1975 йилда биология ва табиатшунослик, жисмоний тарбия, чет тиллари бўлимларини очиш кўзда тутилади.

Маълумки, мамлакатнинг кўпгина педагогика институтларида меҳнат таълими кенг ривож топган. Ваҳолонки, мактабларнинг учдан икки қисми қишлоқ хўжалиги билан узвий боғлиқ. Шу туфайли қишлоқ хўжалик меҳнати билан боғлиқ бўлган олий таълимни ривожлантириш институтимизнинг диққат марказида бўлади. Яқин йиллар ичида қишлоқ хўжалиги билан бевосита боғлиқ бўлган янги факультет ва бўлимлар очишни мўлжаллаяпмиз. Шунингдек мактабларимизда санъат тарбияси билан шуғулланувчи малакали мутахассислар етишмайди. Маълумки, барча мактабларда расм ва ашула ҳамда чизмачилик дарслари мавжуд. Лекин педагогика билим даргоҳларида санъат мутахассислари жуда кам тайёрланмоқда. Биз буни ҳам эътиборга олишни лозим деб биламиз.

— Янги институт биноси қандай қиёфада бўлади?

— Институтнинг янги комплекси мамлакатнинг кўркам билим даргоҳларидан бири бўлади, дейишга асосимиз бор. Янги ўқув комплекси учун 5 миллион сўмлик капитал маблағ ажратилган. 1976 йилда 16 аудиторияли ўқув корпуси ва 400 ўринли ётоқхона ишга тушиши керак. Ҳозир лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланмоқда. Асосий ўқув корпуси 1980 йилда тўла қуриб битказилиши керак. Ана ўшанда Жиззах Давлат педагогика институти мамлакатга йилига 2 минг олий маълумотли мутахассис тайёрлаб беради. Бу йил қабул қилинган 425 студент институтнинг биринчи қалдирғочлари бўлиб қолади.

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Ленинград академик Катта драма театрининг гастроллари давом этмоқда

ЁРҚИН ТААССУРОТ

МЕҲМОНЛАР ДАВРАСИДА

Биз уларни Ҳамза театрида, спектакль бошланиши арафасида учратдик. Уларнинг иккиси театрнинг етук артистларидан, яна иккиси кечагина институт қучоғидан чиққан ёшлар, бешинчи суҳбатдошимиз эса, театр бош режиссёрининг репертуар бўйича ёрдамчиси.

* * *

ЮРИЙ ЛАВРОВ совет санъатининг пойдеворини қўйган санъаткорлардан бири эди. Бугунги кунда Ленинград академик театрининг шуҳратига шуҳрат қўшаётган Кирилл Лавров худди шу санъаткорнинг ўғли бўлади.

Аммо Кириллнинг санъат оламига кириб келиши қизиқ бўлди. У ўрта мактабни битиргач, отамнинг шарафли изидан муносиб равишда юра олмасам керак, деб ўйлайди ва авиация техникумига ҳужжат топширади. Уни муваффақиятли тугатиб, авиамеханик бўлиб ишлай бошлайди. Орадан икки йил ўтади. Кунларнинг бирида атоқли режиссёр Георгий Товстоногов Кириллни театрга чақириб, синаб кўради. Равшан бўладики, механикда ота изидан юришга арзигулик нодир қобилият бор! Бундан чексиз хурсанд бўлган режиссёр Кириллни театрда ишга қолишга кўндиради...

Йирик театршунослар, жаҳон драматургиясининг «Ақллилик балоси», «Ревизор», «Мешчанлар» каби шоҳ намуналари илк марта Ленинград театрида буюк маҳорат билан талқин қилинган, дейишади. «Уликлар ва тириклар», «Ака-ука Карамазовлар», «Оловнинг бўйсундирилиши» фильмлари миллион-миллион кино муҳлисларининг қалбини забт этиб, уларни энг юксак идеалларга чорлаб келмоқда. Мана шу асарларда бош ролларни ижро этган артист собиқ авиамеханик, ҳозирда эса, СССР халқ артисти Кирилл Лавровдир.

Биз ундан сизни энг тўлқинлантираётган нарса нима, деб сўраганимизда, у шундай деди:

— Санъатимни дўстлик ва санъатни юксак қадрловчи кишилар диёрида намойиш қилаётганимдан жуда-жуда хурсандман. Бизни ғоят илиқ қаршилашди, гулларга кўмиб ташлашди. Меҳмонга, дўстга бундан ортиқ иззат-икром, ҳурмат бўлмаса керак. Ҳамма — ҳаммаси учун раҳмат! Гастролимиз бошланган куни ажойиб инсон, уста санъаткор Олим Хўжаев, биз машҳур рус артистларидан кўп нарса ўргандик, деди. Тўғри, эзгуликка хизмат қиладиган санъаткорлар доимо бир-бирларидан ўрганиб ижод қиладилар. Биз ҳам Тошкентга ўргангани келдик.

КИНО МУХЛИСЛАРИ «Ягона планетада» фильмини яхши билишади. Фильмнинг бош қаҳрамонларидан бири доҳий Лениннинг сафдоши ва турмуш ўртоғи Надежда Константиновна Крупскаядир. Ана шу улуғ сиймони экранда гавдалантирган актриса РСФСР халқ артисти Эмилия Попова бўлади. Актрисанинг театрда яратган образлари эса, элликдан ошди. Попова Максим Горькийнинг «Мешчанлар» драмасидаги Татьяна образини юксак маҳорат билан ижро этганлиги учун СССР давлат мукофотига сазовор бўлган.

— Кирилл тўғри айтди, — деди у. — Бундай очиқ кўнгиллилик, самимийлик бизга ижодий қувват бахш этмоқда. «Оқ олтин» ўлкасининг олтин тўйи арафасида ташриф буюришимиз ҳар биримизни қувонтиради. Яна бир қимматли томони — гастролимиз дўстлик ва қардошлик, таъбир жоиз бўлса, байрамлар шаҳрида бўладиган СССР халқлари санъати фестивалига уланиб кетади. Шубҳасиз, бу улкан анжуман ўзига хос ижодий мактаб бўлади. Фестиваль ташаббускорларига ташаккур.

ИРИНА ЛАВРЕНТЬЕВА гастроль репертуаридан ўрин олган «Жамоатчилик фикри» комедиясида бир йўла тўрт ролни ижро этади! Тўғри, тўрт роль ҳам саҳна характери жиҳатидан эпизодик. Лекин ёш актриса мана шу қисқа имкониятда ҳам истеъдодини намойиш қилмоқда. Яқинда режиссёр унга тўлақонли роль топширди.

— Спектаклимиз тугагач, томошабинлардан бири менга ҳам гул тақдим этди. Руҳланиб кетдим. Ахир, саҳнада биринчи марта гул олишим. Бу Тошкент гастролида насиб этганлиги айниқса қадрлидир, — дейди Ирина.

ВАЛЯ СМИРНОВА ҳам устозлари қўмагида ўз йўлини топишга интилаётган ёш, талантли актрисадир. У бор-йўғи учта кичик образни талқин қилди. Аммо ундан режиссёрларнинг умиди катта.

Валянинг илк таассуроти катта ниятга, орзуга айланибди:

— Дўстпарвар, самимий, юксак маданиятли кишилар билан учрашганимдан беҳад бахтиёрман. Яратилажак қаҳрамонларимнинг прототипи ана шу одамлар бўлишини орзу қиламан.

ДИНА МОРИСОВНА ШВАРЦНИ театрнинг бош режиссёри СССР халқ артисти, Ленин ва Давлат мукофотларининг лауреати Георгий Товстоногов «ўнг қўлим» деб эъзозлайди. Йигирма йилдирки, бу икки санъаткор бири-бирига устоз, бири-бирига шогирд. Саҳналаштириш учун қабул қилинадиган асардан тортиб, ундаги кичик бир эпизодик ролнинг муваффақиятли ижросигача бамаслаҳат ҳал қилинади.

— Дина Морисовнанинг кимлигини билмоқни бўлсангиз, театр репертуарига разм солинг, — дейди Кирилл Лавров.

Бу бежиз айтилмаган, албатта. Ўзбек драматургиясининг классик намунаси—«Шоҳи сўзана» драмасининг Ленинград театрида саҳналаштирилишида Дина Морисовнанинг алоҳида ҳиссаси бор. Худди шунингдек, айни шу кунларда театр репертуаридан мустаҳкам ўрин олиб, муваффақиятли намойиш қилинаётган грузин драматургиясининг яхши намунаси «Мен, бувим, Илико ва Илларион» комедияси ҳам унинг ташаббуси билан театрга қабул қилинган.

— Биз репертуарнинг интернационал характерда бўлиши учун интиламиз, — дейди у. — Тошкентга қилган сафаримиз давомида яқин келажакда театримизда саҳналаштириладиган ўзбек драмаси ҳақида дўстларимиз билан келишиб оламиз.

Ю. БЕРДИЕВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

Суратда: Ленинград академик Катта драма театрининг «Қирол Генрих IV» спектаклидан бир кўриниш. Сайленс ролида артист Н. Трофимов, Шеллоу—артист Б. Режухин.

Б. Стукалов фотоси.

Ғўзалар фарзанддек ғуж тегрангизда,
Митти панжалар-ла дур этар тортиқ.
Бу толалар беҳад муқаддас сизга,
Сизга улар не-не кимёдан ортиқ.

Азиз бободеҳқон! Айлаймиз тилак,
Тилак-ки, тилаклар аро эзгуси:
Юз баҳорни кутинг, шимариб билак,
Юз куз насиб этсин чаноқ кулгуси.

КИНОТАНҚИДЧИЛАРГА МУКОФОТЛАР

КПСС Марказий Комитетининг «Адабий бадиий танқидчилик тўғрисида»ги қарори эълон қилинганидан кейин Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениеси республикамиз кино санъати масалаларига бағишланган энг яхши киношунослик асарлари ва танқидий мақолалар учун ҳар йили бериладиган мукофот таъсис этганди.

Яқинда Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг секретариати 1973—1974 йилларда эълон қилинган республикамиз кино санъати месалаларига доир китоблар, танқидий мақолалар, шунингдек республика киностудияларида яратилган бадиий, илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмларга ёзилган рецензияларни қараб чиқди. Ўзбекистон Кинематографчилар союзининг биринчи мукофотини санъатшунослик фанлари кандидати Ж. Тешабоевнинг Ғафур Ғулом номли нашриётда чоп этилган «Йўллар ва изланишлар» китобига беришга қарор қилинди. Иккинчи мукофот санъатшунослик фанлари кандидати Ҳ. Акбаровга «Қасам»дан «Ёқут юлдузлар»гача» очерки учун берилди. Бу очерк Москвадаги «Искусство» нашриёти чиқарган «Совет киноси тарихи» китобининг иккинчи томига киритилган. Журналист А. Горошиннинг республика матбуотида босилган рецензиялари рағбатлантирувчи мукофот билан тақдирланди.

ЎЗБЕК МУНАЖЖИМИ ХОТИРАСИ

САМАРҚАНД. Шаҳардаги архитектура — қурилиш институтининг территориясида Мирзо Улуғбекка қўйилган ҳайкал тантанали равишда очилди. Бу ердаги шу олий ўқув юрти Улуғбек номида... Олимнинг улуғвор ҳайкали постаментга ўрнатилган. Унинг кўзлари юлдузларга тикилган.

Ҳайкални архитектура — қурилиш институтининг собиқ студенти, ҳозир унинг муаллими Аҳмад Шоймуродов ясади. СССР Рассомлар союзининг ёш аъзоси асарлари мамлакатнинг кўпгина шаҳарларидаги кўчма виставкаларда намойиш этилган. Ҳозир ҳайкалтарош юбилей буюртмасини бажаряпти — у Ўзбекистон республикасининг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев ҳайкалини ясаш билан шуғулланмоқда. Бу ҳайкал шаҳарнинг марказий майдонларидан бирига ўрнатилади.

(ЎзТАГ мухбири).

ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ АСОСИДА

ВОЛГОГРАДДА ТАЪЛИМ ОЛИШМОҚДА

Навоий шаҳри яқинида, даштда улкан корхона —электр химия комбинати қурилмоқда. Бу комбинат республика пахтазорларини химиявий ҳимоя қилиш воситаларини ишлаб чиқариши — деҳқонларга гербицидлар ва бошқа зарур моддалар етказиб бериши лозим.

Хўш, химия саноатининг янги тармоғи учун мутахассисларни қаердан олиш керак?

Волградликлар бу соҳада ёрдам беришга қарор қилдилар. «Биз, — дейди қурилаётган корхонанинг директори Г. Изаксон, — мамлакатдаги энг кекса ўрта техника ўқув юртларидан бири бўлган Волгоград химия-технология техникумининг дирекциясига мурожаат қилдик. Дирекция ёрдам беришга қарор қилди. Волга соҳилларидан Навоий шаҳрига келган ўқитувчилар группаси шу ернинг ўзида кириш имтиҳонларини қабул қилишди. Шу тариқа мана ҳозир ҳамшаҳарларимизнинг учинчи группаси билим олиш учун узоқ сафарга жўнаб кетди».

— Ҳозирги вақтда навоийликлардан юздан кўпроқ киши Волгоградда ўқимоқда. Уларнинг кўплари аъло ўқиб, техникумнинг ижтимоий ҳаётида актив қатнашмоқда, деб ёзади техникум директори Раиса Тихоновна Старцева. — Наталья Лаптева, Ирина Ветрова, Зоя Кишкарева, Тамара Холмуродова, Николай Губертлар бошқа ўқувчиларга намуна бўлмоқдалар».

Комбинатнинг биринчи навбатини шу беш йилликда ишга тушириш мўлжалланмоқда. Ўша пайтга бориб Навоий шаҳрида Волгоградда таълим олган мутахассис химикларнинг дастлабки группасини кутиб олишади.

(ЎзТАГ мухбири).

«ФАРҒОНА ПРОПАГАНДИСТИ»

Фарғона область партия комитети Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик юбилейига бағишлаб бир қанча тадбирларни амалга оширмоқда. Обком ташаббуси билан ташкил этилган «Фарғона пропагандисти» поезди яқинда узоқ сафарга чиқди. Областнинг таниқли пропагандистлари, актив агитатор ва сиёсий ахборотчиларидан 330 киши тушган поезд Тошкент — Фрунзе — Олмаота — Томск — Красноярск — Иркутск — Красноярск — Тошкент — Фарғона маршрутини ўтади. Фарғоналик пропагандистлар Сибирь шаҳарларида бўлиб, диққатга сазовор жойлар билан танишадилар, ҳамкасблар билан учрашиб тажриба алмашадилар.

Ў. ЭШОНБОЕВ.

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Италиянинг пойтахти Римда Европа чемпионати ниҳоясига етди. Бунда ГДР терма командаси биринчиликни қўлга киритди. Ғолиблар ўнта олтин, 12 та кумуш, 5 та бронза медаль жамғардилар. Совет спортчилари эса, иккинчи ўрин билан кифояланишди. Улар пешқадамдан битта кам — 9 та олтин медаль олиб, уч кумуш, олти бронза медали билан қайтдилар.

ФУТБОЛ. Олий лига командаларининг навбатдаги учрашувида энг йирик ҳисоб Москвада қайд қилинди. Пойтахт динамочилари «Заря» командаси дарвозасига жавобсиз беш тўп киритишди. Уч учрашувда дарвозаларга биттадан тўп киритилди. Бунда спартакчилар тбилисилик футболчиларни, қайратчилар «Днепр» командасини, «Черноморец» коллективи торпедочиларни мағлубиятга учратдилар. «Арарат» — Динамо» (Киев) учрашувида ҳисоб очилмади. ЦСКА — «Нистру» учрашуви 1:1 бўлди.

ҚЎРИҚХОНАЛАР КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

Қамаши районида кейинги йилларда ўрмонзорлар кенгайтирилиб, янги қўриқхоналар барпо этилмоқда. Уч йил мобайнида янгидан 570 гектар боғ, 150 гектар токзор, 310 гектар тутзор, ҳаммаси бўлиб 23.261 гектар майдонда ўрмонзорлар бунёд этилди.

Райондаги ўрмон хўжалигига қарашли 31.313 гектар майдоннинг 3.200 гектарини арчазор ташкил қилади. Ўрмон хўжалиги ходимларининг ташаббуси билан 3 йил мобайнида тупроқ эррозиясига қарши 741 гектар ўрмон ихотаси ташкил қилинди. Айниқса янги дарахт кўчатларини ўтказиш ва уларни муҳофаза қилиш С. Чоршанбиев, Ў. Қиличев бошлиқ участкаларда яхши йўлга қўйилган.

1974 йилнинг ўтган даври мобайнида район бўйича 561 минг, шу жумладан 88.000 дона мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Район ўрмон хўжалиги ходимларининг диққат-эътибори табиатни муҳофаза қилишнинг муҳим звеноларидан ҳисобланган ҳайвонот дунёсини сақлашга қаратилган. Бунда нодир ҳайвонлар турларини кўпайтириш бўйича кўп иш амалга оширилмоқда.

Қамаши районининг энг узоқ Кўкбулоқ тоғ участкасида Майданоқ қўриқхонаси барпо этилмоқда. Бу қўриқхона бўлим ва участкаларга бўлинган, унда қуён, тўнғиз, тулки, айиқ, каклик ва бошқа ҳайвон ҳамда паррандалар сақланади.

Ҳозирги кунда қўриқхонада боқилаётган паррандалар ҳолати устидан қаттиқ назорат ўрнатилган. Уларни озиқлантириш тадбирлари кўрилмоқда.

Табиатни муҳофаза қилиш жамияти район бўлимининг 48 бошланғич ташкилотига 2720 ҳақиқий, 3000 ёшлар аъзо ҳисобланади. 1974 йил бошидан бери янгидан 695 ҳақиқий ва 1000 нафар ёшлардан аъзо қабул қилинди. Шунингдек табиатни муҳофаза қилиш район жамияти қошида 7 та секция ишлаб турибди.

Ҳозирги кунда Чимқўрғон, Лўқликўл, Бобиртепа сув омборлари атрофида пистазорлар барпо этиш мақсадида бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

М. ЭСОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

СУВНИ ҚУМДАН ҚИДИР

Қадимги қозоқ халқининг «Қум бор жойда сув бор» деган биринчи қарашда ҳайратомуз мақолининг тўғрилигини олмаоталик олимлар ва гидрогеологлар тасдиқладилар. Улар республиканинг қумли чўллари ноёб табиий сув омборлари эканлигини аниқладилар. Кўп йиллик тадқиқотларнинг кўрсатишича, Орол денгизи билан Балхаш кўли ўртасида жойлашган бепоён қумтепалар остида атиги бир неча ўн метр чуқурликда катта-катта ер ости сув оқимлари бор экан. Бу оқим «ошиқмайди» шиллиқ қурт тезлигида йилига уч метрдан 10 метргача ҳаракат қилади.

Қумтепалар орасидаги пастликларда қишки ва кўкламги атмосфера ёғинларининг концентрациялашган сизилиши натижасида шундай ажойиб ер ости дарёлари вужудга келади. Ер юзидаги дарёлардан ҳам сув сизилиб ўтиб туради. Ер ости оқимлари жазирама чўл ўсимликларини сув билан таъминлайди, шунингдек бир қанча оқмас кўллар, ботқоқлик ва шўрхокликларни ҳам таъминлаб туради. Балхаш кўлининг ўзигина мана шу йўл билан йилига 600 минг куб метр сув олади.

Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг гидрогеология ва гидрофизика институти республика қумли чўлларининг бағридаги сув запасларини ҳисобга олиш ишларини тугатди. Олимларнинг маълумотларига кўра, ҳозир қумтепалар остида 1,4 триллион куб метр сув бор. Бу Балхаш кўлидаги сувнинг ҳажмидан 14 баравар кўп.

(ТАСС мухбири).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.05 — Болалар учун телефильм. 18.20 — Ўқувчилар бригадасида. 18.50. — «Мардлик-мангулик». 19.20 — АХБОРОТ. 19.35 — «Ўзбекистоннинг янги шаҳарлари». Гагарин. 19.50 — Телефильм (Москва). 20.50 — АХБОРОТ. 21.10 — Юбилей олди йўқламаси. 21.25 — Концерт. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Пахтакорлар учун кўрсатув. 22.45 — **Телетеатр.** Улмас Умарбеков. **«Ёз ёмғири»** (1-қисм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.55 — МОСКВА. 19.50 — «Азимут» (Тошкент). 20.30 — Реклама ва эълонлар. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Янгиликлар. 19.15 — Ўқув кўрсатуви. 19.55 — Ўқитувчи экрани. 20.25 — ТОШКЕНТ телепрограммаси. 20.45 — **Бизнинг қўшнилар** (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ватанни қўмсаш — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Мозандарон шери — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Сангам — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жангга фақат «кексалар» кирадилар — «МИР», С. РАҲИМОВ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Камонинг сўнгги жасорати — «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Анжелика — фаришталар маликаси — ҲАМЗА номли, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Экран юлдузи — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Оклахома — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «НУКУС» (17.00, 19.00, 21.00).

Хонимлар ва жаноблар — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Доктор Ивенс сукут сақлайди «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Кавказ асираси — НАВОИЙ номли (тоқ соатларда).

Қуръа — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Италияликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Маккенининг олтинлари — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Филлар — менинг дўстларим — «НУКУС» (11.00, 13.00, 15.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
(Киров кўчаси, 11-уй)
14 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ
ЦИРК ТОМОШАЛАРИ
«ДЎСТЛИК ҚАНОТИДА»

ТОМОШАЛАР ҳар куни кеч соат 19.30; шанба кунлари — 15.00 ва 19.30 да; якшанба кунлари 12.00, 15.00 ва 19.30 да бошланади.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари (доцентлар, профессорлар): рус тилшунослиги, умумий техника фанлари, физик география мактаб гигиенаси;

психология кафедрасининг катта ўқитувчиси;

кафедра ўқитувчилари: назарий физика, илмий коммунизм, жисмоний тарбия, расм ва живопись, СССР халқлари адабиёти, фортепиано, хор дирижёрлиги, халқ чолғу асбоблари, рус тилшунослиги (тарихий грамматика), умумий физика, олигофрено педагогика.

КОНКУРС МУДДАТИ— эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатларни қуйидаги адресга йўлланг: — Тошкент шаҳар-64, Педагогическая кўчаси, 103-уй.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппарати ва Ишлар мудирлиги партия ва касаба союз ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг оғир саноат ва машинасозлик бўлими мудири В. А. Ҳамидовга акаси

Жўра ВОҲИДОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

СССР Давлат банкининг Ўзбекистон республика конторасининг коллективи конторанинг кадрлар бошқармаси бошлиғи М. М. Муҳамедовга акаси

Содиқ Муҳамедович МУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор ўринбосари
Ж. ЖАББОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР

Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Р. — 02698. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. 212.